

dodo

Ruth Flensburg

DODO

RUTH FLENSBURG

Dodo

Met illustraties van Corrie van der Baan

UITGEVERIJ G. F. CALLENBACH N.V. - NIJKERK

**De oorspronkelijke uitgave in de Duitse taal verscheen onder de titel
'Dodo braucht ein weisses Hemd'
Eine Erzählung für Kinder
bij Verlag Sonne und Schild Wuppertal.
In het Nederlands vertaald door William Plover.**

De baas van allebei de hekken

Dodo was een klein chocoladebruin negerjongetje. Niet alle negerjongens zijn zo, maar Dodo had de kleur van zuivere melkchocolade. Hij had vrolijke zwarte ogen, een brede neus en een nog bredere mond. Als hij lachte, dan schitterden zijn witte tanden van het ene oor naar het andere. Zijn haar zag er uit, alsof iemand een heleboel kleine kluwentjes zwarte wol op zijn schedel had geplakt.

Dodo woonde met zijn moeder in een ronde lemen hut, die op een enorme wijde grasvlakte stond. Er waren in de buurt nog een paar hutten, maar verder was er in geen velden of wegen een huis meer te bekennen.

Maar Dodo vond dat helemaal niet vervelend. Als hij voor de hut stond, was er altijd zoveel te zien. Ver weg waren de bergen en als de zon hoog aan de hemel stond, hadden ze een blauwe kleur. Niet ver van de hut was een rivier. Aan de oever stonden aan weerskanten treurwilgen. Als je de doornstruiken niet meetelde, waren dat de enige bomen. Een beetje verderop was de weg.

„Mijn weg,” zei Dodo iedere morgen trots. „Dat is mijn weg!”

Natuurlijk was die weg niet van hem, maar Dodo zei dat altijd.

Zijn vader werkte ook aan zo'n weg, heel ver van huis. Hij had beloofd dat als de nieuwe weg klaar was, hij met veel geld naar huis zou komen. En dan zou Dodo naar school mogen gaan.

Dodo wist niet, of hij daar blij om moest zijn. Wat was een school eigenlijk? Hij had er geen idee van. Alles wat zijn vader er toen van gezegd had was: „Op school kun je veel leren en als je veel leert, kun je ook veel geld verdienen.”

Geld was iets moois, dat had Dodo al lang begrepen. Voor zo'n klein zilveren muntje kon je namelijk drie grote gekleurde lolly's kopen. En die smaakten wat lekker!

Dodo was van plan in de toekomst veel geld te verdienen. Dat idee van die school was dus zo gek nog niet. En voor geld kon je niet alleen lolly's kopen. Nee, Dodo had een heel groot plan. Hij

wilde een auto hebben, een echte auto. Die moest dan rood zijn en heel hard kunnen rijden.

Zijn moeder hield niet van auto's. „Daar zitten boze geesten in,” zei ze altijd. Daarom vond ze het niet prettig, als Dodo naar de weg ging om naar de voorbijrijdende wagens te kijken. Dodo was wel erg bang voor geesten, maar overdag was dat zo erg niet. Ook vond hij auto's zo iets opwindends, dat hij de geesten al gauw vergat. Hij ging er altijd weer opnieuw naar toe. Er kwamen niet zoveel auto's voorbij, want het was niet zo'n belangrijke weg. Maar dat hinderde Dodo helemaal niet, want hij wist niet eens dat er nog veel bredere en mooiere wegen waren. Zijn weg vond hij prachtig en hij was er echt trots op.

Urenlang kon hij in de zon naar de voorbijrijdende auto's zitten kijken. Er waren kleine, die heel hard reden en grote, die een diep brommend geluid maakten. En dan ook nog de vrachtwagens. Die rammelden en schokten over de met steenslag bedekte weg, dat je er soms echt bang van kon worden. Dikwijls kwam ook de rode postbus voorbij.

Aan de kant van de weg stond een vierkante steen met een getal erop. Vroeger had Dodo altijd gedacht dat het een toverteken was, maar Tsjemieze had hem uitgelachen en gezegd dat het het cijfer 17 was.

„Dat betekent dat het van hier naar de eerstvolgende stad zeventien mijlen is,” had hij aan Dodo uitgelegd, voordat hijzelf naar die stad was verhuisd om werk te zoeken.

Tsjemieze was de grote broer van Kadeni en Kadeni was Dodo's vriend.

Kadeni ging graag mee naar de weg en zijn moeder had nog nooit iets gezegd van die geesten in de auto's. Het enige wat ze gezegd had, was: „Pas maar op, als jullie overreden worden, ben je zo plat als een mieliekoek.” Daar moesten de jongens altijd omlachen. Want een mieliekoek was een eierkoek van maïsmeel. Zouden ze dan zó plat worden?

Niet ver van mijlsteen 17 was een hek dwars over de weg gebouwd. Dat was de grens tussen twee farms. Om te zorgen dat het vee niet van de ene farm naar de andere liep, waren er lange

afscheidings van ijzergaas over het grasveld gemaakt. Maar over de weg kon dat natuurlijk niet en daarom was daar een hek.

Op een goede dag gingen Dodo en Kadani naar dit hek om daar naar de auto's te gaan kijken.

Daar kwam al een grote wagen aanrazen.

„Nou moet je eens opletten, straks moet hij stilhouden,” riep Dodo. De auto hield voor het hek stil en de bestuurder stapte uit. Hij trok een echt lelijk gezicht.

„Kijk eens hoe boos hij is,” zei Kadani.

„Natuurlijk,” antwoordde Dodo, „stel je maar eens voor: eerst moet hij de auto laten stoppen . . .”

„Hoe doet hij dat?” wilde Kadani weten.

Dodo schudde een beetje geërgerd met zijn hoofd. „Weet ik niet, maar dat leer ik wel, als ikzelf een auto heb.”

„Wil jij een auto hebben?” vroeg Kadani ongelovig.

„Ja ja!” knikte Dodo. „Een rode, die heel hard kan rijden. Maar kijk nou eens naar die wagen,” ging hij verder om de aandacht van zijn vriendje af te leiden. „Eerst stoppen, dan uitstappen, dan het hek openmaken, dan instappen, dan wegrijden . . .”

„Dan verder rijden,” ging Kadani verder, „dan stoppen, dan uitstappen . . .”

Dodo begon hard te lachen. „Nou is het mijn beurt weer! Dan het hek sluiten, dan instappen, dan . . .”

„Dan kan hij eindelijk weer rijden,” zei Kadani op zijn beurt weer lachend.

„Nou zeg, ik zou ook mopperen,” zei Dodo.

„Nou moet je eens opletten wat ik ga doen.”

Dodo luisterde of er een auto aankwam. Direct na het hek maakte de weg een bocht, zodat je niet kon zien wat er gebeurde, doordat de weg daar achter een heuvel verdween. Maar Dodo kon de auto's heel goed horen.

„Daar komt er een aan,” zei hij opgewonden. „Het is een vrachtwagen.”

„Hoe kun je dat nou weten?” vroeg Kadani verbaasd.

„Dat kun je toch wel horen,” zei Dodo met een gewichtig gezicht.

Hij had gelijk. Van achter de heuvel kwam er een vrachtwagen aanrammelen. Dodo sprong vlug op en liep naar het hek, tilde de klink op, zette één been op de onderste dwarslat en duwde met zijn andere been af. Met een wijde boog zwaaide het hek open en Dodo zwaaide mee. De vrachtwagen hoefde niet te stoppen en zelfs geen vaart te minderen.

De chauffeur draaide het raampje naar beneden. „Inkoos – dank je wel!” riep hij, en gooide iets naar buiten.

Dodo bukte zich om het op te rapen, ging weer op de dwarslat van het hek staan en zwaaide terug. Hij zette het weer keurig op de klink en liep opgewonden naar Kadeni.

„Kadeni, Kadeni, kijk eens, een lange dikke lolly!”

„Wat een kleuren!” riep Kadeni verbaasd uit.

„De volgende keer is het jouw beurt,” zei Dodo. „We zullen eens kijken wat jij krijgt.”

Maar Kadeni had pech. De auto reed gewoon door.

„De chauffeur heeft niet eens dank je gezegd,” zei hij teleurgesteld.

Dodo keek schuin van op zij naar zijn vriendje. Toen hield hij de lolly een eind van zich af, kneep één oog dicht en brak hem in tweeën.

„Hier, pak aan!” zei hij tegen Kadeni. „Je bent mijn kameraad.”

„En jij de mijne,” zei Kadeni met een stralende uitdrukking in zijn ogen.

Tevreden en gelukkig zogen ze allebei aan hun halve lolly.

Maar het werd pas goed spannend toen Kadeni op een goede dag tot de ontdekking kwam dat er een eind verder, dus aan de andere kant van mijlsteen 17, nog een hek was.

„Dat is geweldig!” juichte Dodo. „Dan hebben we allebei een hek.”

Kadeni was echter niet direct zo enthousiast. Hij had grote bezwaren.

„Ja, maar . . .” begon hij voorzichtig. „welk hek is dan voor jou en welk voor mij?”

„Hoezo? Dat is toch hetzelfde,” vond Dodo.

„O nee,” zei Kadeni, „dat is helemaal niet hetzelfde. Moet je horen: als het in de stad markt is, rijden er veel meer auto’s van de

farms naar de stad en er rijden lang niet zoveel auto's van de stad hier naar toe. Maar als er geen markt is, is het net andersom."

„Maar Kadeni,” viel Dodo hem in de rede, „dat is toch precies hetzelfde. De auto's die naar de markt gaan, moeten toch naar huis terug en als ze veel geld verdiend hebben, geven ze ons ook flink wat.”

„O nee,” zei Kadeni, terwijl hij met zijn hoofd schudde, „als ze van de markt terugkomen, is het al donker en dan mogen kleine jongens niet meer op de weg komen. Dan komt de politie en die haalt ze eraf, heeft mijn moeder gezegd.”

„O,” zei Dodo, met een angstige uitdrukking in zijn ogen. De politie! Dat vond hij wel erg. „Maar dan moet je eens horen, Kadeni,” zei Dodo, die gauw ergens anders over ging praten. Dat deed hij altijd, als hij iets niet prettig vond. „Als de auto's door het ene hek rijden, dan moeten ze toch ook door het andere, want tussen de hekken zijn geen zijwegen. Dan hindert het toch niet, waar we staan.”

„Nee nee,” hield Kadeni vol, „dat is het juist, dat ze door allebei de hekken moeten. Ik ken de mensen!”

Dodo moest hard lachen. Dat klonk toch zo grappig, als Kadeni zei: „Ik ken de mensen.”

„Dat zegt Tsjemieze altijd, en Tsjemieze is heel slim,” verdedigde Kadeni zich. „Denk je dat ze bij het tweede hek ook wat geven, als ze bij het eerste al betaald hebben?”

„Ja, . . . daar kon je wel eens gelijk in hebben.” Dodo floot even tussen zijn tanden. „Mijn moeder geeft mij ook altijd maar éénmaal iets, als ik wat voor haar gedaan heb.”

„Nou, zie je wel!” zei Kadeni wijsneuzig. „Tsjemieze zegt altijd: „De eerste keer zeggen de mensen nog dank je wel, maar de tweede keer vinden ze het heel gewoon.” En Tsjemieze weet er alles van. Per slot van rekening woont hij ook in de stad.”

„Ben je daar ook al eens geweest?” vroeg Dodo.

Kadeni schudde met zijn hoofd.

„Ik ook niet,” zei Dodo. „Maar,” ging hij verder, „dat is nu allemaal goed en wel, maar wat doen we nou? Als we de hekken openmaken, willen we toch allebei graag wat hebben.”

De twee jongens hurkten op de grond en dachten lang na. Plotse-ling sprong Dodo op.

„Ik heb het, ik heb het!”

„Wät heb je?” vroeg Kadani.

„Ik weet wat we moeten doen,” verklaarde Dodo volijverig. „Moet je horen: wie 's morgens het eerst bij mijlsteen 17 is, mag kiezen welk hek hij wil hebben. Die is dan voor die dag de baas. De baas van allebei de hekken!”

Kadani vond het een geweldig idee. Afsproken, zo zouden ze het doen. Maar toch overlegden ze nog verdere bijzonderheden, want hij die later kwam, zou toch niet benadeeld moeten worden. Ze waren toch elkaars vrienden!

„Bonbons mogen dadelijk opgegeten worden,” besloot Dodo.

„Al het andere moet bij elkaar gelegd worden,” stelde Kadani vervolgens voor. „En de baas mag het dan verdelen.”

„Maar de ander mag dan eerst een gedeelte uitzoeken,” riep Dodo vlug. Ja ja, hij was een slimmerd!

Kadani begon te schaterlachen en maakte in zijn overmoedigheid twee buitelingen achter elkaar. Dodo deed hetzelfde, maar hij lette niet op. Boem! Daar vlogen ze met hun hoofden tegen elkaar.

„Au!” schreeuwde Kadani.

„Au!” steunde Dodo, en toen gierden ze het allebei weer uit.

Zo gingen de dagen voorbij en ze kregen er nooit genoeg van het spelletje van hekkenbaas te spelen.

Een lekke band en een afscheid

Gisteren was Kadeni hekkenbaas geweest, maar vandaag wilde Dodo beslist het eerst bij mijlsteen 17 zijn. Hij was al vroeg wakker geworden. Eerst had hij de watertank gevuld, daarna de geiten op een grasveldje gebracht om te grazen en ten slotte het brandhout keurig opgestapeld. Hij moest zijn moeder altijd flink helpen.

Maar nu huppelde hij vrolijk fluitend naar de mijlsteen. En jawel hoor! Vandaag had hij het hem gelapt. Kadeni was nergens te bekennen. Vandaag was hij baas over de hekken.

Hij legde drie stenen op de mijlsteen. Dan kon Kadeni later weten dat hij het dichtst bij de stad staande hek had uitgekozen. Er was vandaag geen markt en Dodo hoopte dat hij daar de beste zaken zou kunnen doen.

Hij liep erheen, ging op een paaltje zitten en liet zijn benen wat heen en weer bengelen.

Nou kan de eerste auto komen, dacht hij.

Daar was hij al. Dodo sprong van zijn troon en deed het hek van de haak.

„Hoeiiiiii!” riep hij van plezier, en zwaaide met het hek mee.

„Inkoos – dank je!” riep de chauffeur, en gooide een lolly naar buiten.

Dodo raapte hem op en bekeek hem van alle kanten. Het was weer een lange dikke en met mooie kleuren! Maar toen stak hij hem vastbesloten in zijn zak.

„Onder vrienden moet je je belofte houden!” zei hij hardop, en sloeg zich met de vlakke hand op zijn blote borst. „Dat zegt Tsjemieze altijd,” riep hij, terwijl hij Kadeni's stem nabootste.

Toen kwam er weer een auto, maar nu van de andere kant. Dodo deed het hek wijd open. De chauffeur keek niet eens naar hem en gooide ook niets naar buiten.

„Gierigaard!” schold Dodo, toen hij het hek weer sloot.

De volgende drie bestuurders, die uit dezelfde richting kwamen, deden het ook niet veel beter en Dodo bleef weer met lege handen staan. Weliswaar kon hij niet veel verwachten, omdat ze van de kant van het andere hek kwamen, maar helemaal niets?!

Er is toch iets niet in orde, dacht Dodo, en fronste zijn voorhoofd. Dat zag er toch zo grappig uit! Hij legde zijn wijsvinger op de rimpels en begon na te denken. Hij luisterde aandachtig, eerst naar rechts en dan naar links.

„Nu komt er geen auto,” stelde hij vast, en rende vlug naar de mijlsteen.

„Daar heb je het al,” riep hij uit, toen hij de steentjes nog onaangeroerd op de mijlsteen zag liggen.

„Kadani is niet gekomen, anders had hij die steentjes wel weggegooid.” Geen wonder dat de automobilisten woedend waren; ze moesten het andere hek zelf openmaken en dat waren ze hier al lang niet meer gewend. De twee portiers stonden altijd op hun plaats. Wat moet ik nou doen? vroeg Dodo zich af. Hij kon eigenlijk helemaal niets doen. Hij had gewoon pech, want met de beste wil van de wereld kon hij geen twee hekken tegelijk bedienen. Waar bleef die Kadani nou? Hij zou toch niet ziek zijn? Gisteren was hij vrolijk en opgewekt geweest.

„Jammer!” zuchtte Dodo, toen hij weer op zijn paaltje klom.

Toen kwam er een vrachtwagen aangereden. Hij was zwaar beladen en kon over het steenslag niet hard rijden. Dodo sprong van zijn paaltje en deed het hek open.

„Dank je wel,” riep de chauffeur vanuit zijn hoge cabine naar beneden en gooide twee koperen munten naar buiten. Dodo kon er één opvangen, de andere rolde in het zand. Toen hij hem eindelijk gevonden had, was de vrachtwagen al achter de heuvel verdwenen.

Nauwelijks had hij het hek gesloten, of hij hoorde heel duidelijk toeteren.

„Tuuuuut!” ging het, en toen nog eens: „Tuuuuut!”

Dodo fronste weer zijn voorhoofd, legde zijn wijsvinger op de rimpels en bleef zo een hele tijd staan nadenken.

„Tuuuuut!” hoorde hij weer opnieuw. „Tuuuuut!”

„Dat is die vrachtwagen,” fluisterde hij voor zich heen. „Er is iets aan de hand.” Hij was er opgewonden van en kreeg ineens een raar gevoel in zijn maag. Maar toen schudde hij zijn hoofd. Gisteren had zijn moeder nog een gelukstand van de medicijnman meegekregen en die droeg hij nu in een leren zakje aan een snoer om zijn hals. Hij hoefde dus helemaal niet bang te zijn. Hij kon heel rustig gaan kijken wat er met die auto aan de hand was. Hij zette het hek op de klink en liep de weg op. Toen hij door de bocht was, zag hij de vrachtwagen.

„Een ziek wiel!” lachte hij toen opgelucht. Lekke banden kwamen op deze weg veel voor. Maar de chauffeur en zijn hulpje lachten helemaal niet. Ze hadden heel wat kisten moeten afladen, voordat ze de krik eronder hadden kunnen plaatsen. Dodo hurkte aan de kant van de weg neer en keek vol belangstelling toe. Langzaam werd de wagen opgekrikt. Dodo hield zijn adem in.

„Dadelijk slaat hij nog om,” mompelde hij.

Maar de auto sloeg niet om. Vol verbazing zag hij hoe de mannen het wiel met de platte band eraf schroefden en het reservewiel erop zetten.

„Tuuut, tuuut!” hoorde hij weer, en er schoot een kleine sportwagen voorbij. Dodo moest ervan hoesten, want hij had een heleboel stof in zijn gezicht gekregen.

„Wat een akelige vent,” mopperde hij. „Hij heeft niet eens gestopt, terwijl hij toch kon zien dat deze auto ziek is. Wat een nare kerel!” En daarin had de jongen volkomen gelijk.

„Hé, kleintje!” riep de chauffeur ineens tegen Dodo. „Kom jij eens hier, Pikaninie!”

Gehoorzaam kwam Dodo naderbij.

„Hier heb je een waterkan. Wees nou eens een aardige jongen en haal voor ons wat vers water. De motor is helemaal heet gelopen.”

Dodo wilde wel eens weten wat een motor eigenlijk was, maar dat durfde hij toch niet te vragen. Hij nam de waterkan op en liep er mee naar beneden naar de rivier. Nauwelijks was hij mijlsteen 17 voorbijgehouden, of hij zag Kadani.

„Kadani, Kadani,” riep hij buiten adem en wees met zijn hand

achter zich. „Een zieke auto, loop er maar hard naar toe. Ik moet water halen, ik kom zo.”

Toen Dodo met het water terugkwam, waren de mannen al met het verwisselen van het wiel klaar. Voorzichtig lieten ze de wagen weer zakken en borgen de krik en het andere gereedschap op. Een van de mannen nam de waterkan van Dodo aan, ging naar de voorkant van de auto en tilde hem hoog op.

„Daar zit de motor in,” fluisterde Dodo, die er helemaal weg van was. „Dat is dat ding dat altijd zo broemt, als de auto rijdt.”

Hij durfde er niet dichterbij te komen; het zag er onder de kap zo donker en griezelig uit. Hij greep naar zijn gelukstand en bleef staan.

Kadeni was wat flinker. Hij liep naar de wagen toe en keek onder de geopende motorkap.

„Nou drinkt de auto . . . o . . . wat een hoop water.”

De mannen begonnen te lachen en toen werd de kap weer gesloten.

Bij het opladen hielpen Dodo en Kadani een flink handje mee. Met de kleine kisten konden ze wel overweg, al begonnen ze dan ook flink te zweten.

Toen ze klaar waren, gaf de chauffeur hun allebei een ticky¹. Echt blij wuifden de jongens de vrachtauto na.

„Nou zijn we rijk!” zei Dodo, terwijl hij het zilveren muntje in zijn hand om en om draaide en straalde van plezier.

„Rijk?” vroeg Kadani. „Maar, Dodo, het zijn toch niet meer dan twee tickies! Wat denk je dat mijn witte hemd en geruite broek wel gekost hebben?”

„Wat zeg je daar?” zei Dodo, die met open mond bleef staan.

„Een wit hemd en een geruite broek,” kondigde Kadani trots aan.

„Een hemd?” vroeg Dodo, helemaal in de war. Hij had nog nooit in zijn leven een hemd aangehad.

Hij veegde met zijn stoffige hand over zijn buik, die nat van het zweet was. Moet daar nou een hemd zitten? Een beetje achterdochtig keek hij naar Kadani. Daar moest toch wel iets achter steken.

„Zeg eens even, waar heb jij een hemd voor nodig?”

Op die vraag had Kadani gewacht. Nou kon hij eindelijk met zijn nieuwtje voor de dag komen.

„Ik ga naar school!”

„Jij . . . naar . . . school . . . ?” Weer bleef Dodo met open mond staan en Kadani was nu niet meer te houden.

„Ik ga naar school, ik ga naar school!”

Hij begon de woorden hardop te zingen, hinkte op één been in een cirkel rond en maakte een wilde buiteling. Daarna ging hij met zijn benen wijd van elkaar voor Dodo staan, zette zijn handen in zijn zij en vertelde vol trots: „Gisteren is mijn vader thuisgekomen. Hij heeft in de goudmijnen gewerkt, onder de aarde; heel diep eronder was hij. De zon kon hij helemaal niet meer zien. En daar heeft hij goud gevonden en toen kreeg hij geld.”

¹ Een muntje van drie Zuidafrikaanse stuivers, ongeveer twaalf cent.

„Voor dat goud?” durfde Dodo te vragen.

„Welnee,” beweerde Kadeni, alsof hij er alles van wist. (In werkelijkheid had zijn vader hem alles pas uitgelegd!) „Voor zijn werk. Dat goud was toch niet voor hem.”

„Van wie is het dan wel?” wilde Dodo weten.

„Wat ben je toch dom,” riep Kadeni uit, die dat goud eigenlijk niet zo belangrijk vond. „Van de regering natuurlijk. En toen heeft mijn vader van dat geld voor mij een broek gekocht. Prachtig is ie, met echte ruiten erop. En ook nog een hemd. En daar ga ik dan mee naar school.”

Dodo hurkte op de grond en keek zijn vriendje aan. Kadeni deed zo trots!

„De school is in Oemtala; dat is hier een heel eind vandaan,” ging Kadeni verder. Hij wees met zijn arm hoe ver wel. „Daarginds, ver weg, achter die berg aan het eind van de vlakte, daar moet Oemtala liggen. Daar wonen we in mooie huizen, heeft mijn vader gezegd en daar kunnen we veel leren.”

Dodo was nu opgestaan. Met zijn grote teen boorde hij een gat in het zand. Steelsgewijs keek hij eens naar Kadeni, die wel heel gelukkig scheen te zijn. Nou ja, een wit hemd en een geruite broek, dat waren toch wel dingen om heel gelukkig mee te zijn. Maar een school . . . ?

„Leer je daar ook hoe je auto's maakt?” vroeg hij voorzichtig.

„Natuurlijk! Daar leer ik van alles,” zei Kadeni met enige overdrijving. „En als ik terugkom, ben ik heel knap!”

„Wanneer kom je dan terug?” wilde Dodo weten.

„Dat weet ik niet precies,” beweerde Kadeni, en voor de eerste maal klonk zijn stem niet zo zelfbewust.

„Aha!” zei Dodo alleen maar. Daar hebben we het, dacht hij bij zichzelf. Kadeni doet nou wel of hij erg blij is, maar als alles zo nieuw en vreemd is, dan is dat toch eigenlijk helemaal niet zo leuk. Zo zou Dodo het zelf vinden. Daarom dacht hij nu ook dat Kadeni bang voor de school was, al was het dan ook maar een klein beetje.

Maar Kadeni vertelde al verder.

„Tsjemieze, mijn broer, is ook weer thuis; hij is ook niet altijd in

de stad gebleven, zegt hij. Dan heeft hij vakantie; dan hoeft hij niet te werken. En zo iets hebben ze op school ook. We blijven er een poos, dan gaan we weer naar huis en dan gaan we er weer heen. En zo gaat het al maar door, tot we genoeg geleerd hebben.” „HmMMM,” zei Dodo alleen maar. En toen schoot hem iets vrelijks te binnen.

„Kadeni?” Zijn stem beefde een beetje. „Kadeni, blijf je mijn vriend, ook als je ver weg op school bent?”

Kadeni keek Dodo met grote ogen aan.

„Zeg, waar denk je aan? Ik blijf altijd je vriend.”

„Ook als je heel wijs en slim geworden bent?” vroeg Dodo bezorgd. Hij, die altijd haantje de voorste was geweest, voelde zich nu door al dat nieuws erg verlegen.

„Maar, Dodo, jij gaat toch ook naar school? Je moet toch alleen maar wachten tot je vader thuiskomt?”

Dodo zei niets. Dat kon nog wel zo lang duren. En je kon nooit weten hoeveel geld zijn vader mee zou brengen. Kadeni dacht diep na. Wat kon hij nou doen om Dodo te laten geloven dat hij zijn vriend bleef?

Dodo stond nog altijd met gebogen hoofd voor hem. Hoe kon hij

nou weten, wanneer zijn vader weer thuis zou komen? Het kwam dikwijls voor dat vaders, die zo ver weg aan de grote weg werkten, helemaal niet meer thuiskwamen.

„Ik weet het,” riep Kadani opgelucht uit. „Kom, Dodo!” Vlug trok hij hem met zich mee.

Bij mijlsteen 17 bleef hij staan.

„Heb je die ticky nog?” vroeg hij helemaal buiten adem. Dodo knikte. Kadani hurkte voor de steen neer en groef een gat.

„Stop je ticky hierin,” beval hij.

Dodo gehoorzaamde. Hij was totaal overstuurd, anders had hij vast niet alles gedaan wat Kadani hem commandeerde.

Toen legde Kadani ook zijn eigen ticky in het gat. Daarna maakte hij het weer dicht, legde er een platte rode steen op en stond plechtig op.

„Jouw ticky en mijn ticky, die blijven hier. Zo lang jouw ticky en mijn ticky in dit gat liggen, zo lang zijn wij vrienden!”

Kadani zette één been op de rode steen en sloeg met de linker-
vuist op de palm van zijn rechterhand, terwijl hij een wilde kreet liet horen.

„Nou jij,” eiste hij van Dodo, en Dodo deed hem alles na.
Daarna draafden de beide jongens naar huis.

Tsjemieze weet het beter

Het was op een mooie dag met een stralende zon, dat de blauwe schoolbus kwam om Kadeni af te halen. Dodo stond aan zijn hek en maakte het open. Zo'n prachtige auto had hij er nog nooit doorgelaten.

Hij ziet er uit als de blauwe bergen, vond hij, net als die bergen, waar Kadeni nu naar toe rijdt. Maar toen keek Dodo gauw een andere kant uit. Hij zette zijn tanden op elkaar en richtte zijn ogen naar de horizon. Het liefst was hij nu direct meegereden, zelfs met een beetje angst in zijn hart. Kadeni zag er in zijn witte hemd en geruite broek werkelijk geweldig uit.

„Eens wil ik er ook zo uitzien, eens-wil-ik-er-ook-zo-uitzien,” zei hij zachtjes voor zich heen, terwijl hij op ieder woord een grimige nadruk legde. Daarna voegde hij er nog aan toe: „En eens zàl ik er ook zo uitzien!”

Toen de bus langzaam door het hek reed, zwaaide Kadeni zijn vriend overmoedig toe.

Maar Dodo bleef stokstijf staan en hield zijn hand tegen zijn voorhoofd. Dat had hij van de bereden politie afgekeken.

En toen was de bus verder gereden. Langzaam deed Dodo het hek dicht en keek de steeds kleiner wordende stofwolk na. Toen de bus achter de heuvel verdween, biggelden er een paar grote tranen over zijn wangen. Het kleine voorwerp dat de buschauffeur naar buiten had gegooid, had hij bijna over het hoofd gezien. „Een lucifersdoosje!” snikte Dodo, en trok zijn neus op. „Een prach . . . prach . . . prachtig lu . . . lu . . . lucifersdoosje!”

Met zijn vuile vingers wreef hij zijn ogen droog, snoot zijn neus en slenterde langzamerhand naar de rivier.

Van het hek wilde hij vandaag niets meer weten.

Maar Dodo kon niet zo heel lang treurig blijven. Er waren op de wereld zoveel mooie dingen, waar een jongetje plezier aan kon

beleven. Zelfs een lucifersdoosje, want die kreeg je niet alle dagen. Wat moet ik daar nou mee doen? dacht hij, terwijl hij door het heldere water van de rivier waadde. Hij wilde naar een grote steen die onder een oude treurwilg lag. Hij ging erop zitten en liet zijn benen in het water bengelen. Een klein glinsterend waterslangetje liet zich met de stroom meedrijven. Vlug trok Dodo zijn benen uit het water. De slang was wel niet erg giftig, maar een beet wilde hij toch liever niet oplopen. Hij gooide er met een steen na en zag hoe het dier opgewonden met zijn staart begon te zwaaien, om sneller vooruit te komen. Toen het verdwenen was, liet Dodo zijn benen weer in het water zakken.

Plotseling draaide hij zich op zijn steen om, steunde met zijn benen op een kleinere steen en deed net of hij iets met zijn handen vasthield.

„Tuuuuut, tuuuut!” schreeuwde hij. „Is er dan niemand hier, die het hek opendoet? Wat een schandaal. Nou moet ik stoppen en ik heb toch al zoveel kisten op de wagen.”

Dodo speelde chauffeurkje!

„Brrr!” Nu stond de auto stil. Dodo sprong van zijn steen, liep naar de treurwilg, die zijn takken laag boven het water liet hangen, en schoof deze op zij. Toen liep hij op een draf naar de steen terug, ging er met een zwaai op zitten en maakte met zijn mond allerlei geluiden. Het leek net, of hij een zware vrachtwagen bestuurde. Toen remde hij weer, haastte zich naar de wilg en schoof nu de takken naar de andere kant. Daarmee was in zijn spelletje het hek weer gesloten en kon hij met zijn stenen auto door de bochten jagen!

Toen de zon hoog aan de hemel stond en Dodo's schaduw kort geworden was, ging hij naar huis.

Vóór de hut stond zijn moeder met een lange houten stok in een boven een open vuur staande ijzeren pot te roeren. Ze was bezig maïs en bonen te koken. Er lag ook een stuk gerookt vlees in. Maïs, bonen en soms een stuk gerookt vlees was namelijk hun dagelijks middageten. „Maamaa,” vroeg Dodo, en hurkte vol verwachting naast het vuur op de grond, „maamaa, wanneer komt paapaa terug?”

„Dat weet ik niet,” antwoordde ze, terwijl ze twee pollepels vol van de dikke brij in zijn blikken etensbakje deed. „Als hij veel geld verdiend heeft.”

„Wanneer heeft hij dan veel geld verdiend?” vroeg Dodo.

Maar moeder schudde haar hoofd.

„Dat kun je nooit weten. Misschien spaart hij veel, misschien ook niet. Dat is allemaal erg vaag.”

„Maamaa, hoelang moet ik nog wachten, voor ik naar school mag?” Moeder ging nu met haar etensbakje op haar schoot naast Dodo zitten.

„Wil je dan werkelijk zo graag naar school?” vroeg ze, en haar stem klonk een beetje verdrietig.

„Maar natuurlijk, moeder, Kadeni zegt dat je daar veel kunt leren. En ik wil alles leren.”

„Maar je bent nog zo klein, veel te klein om te leren,” vond moeder.

Dodo sprong verontwaardigd op. „Ik . . . klein?” riep hij boos uit.

„Ik kan met mijn hand bij de balken boven de deur komen. Ik ben helemaal niet klein! Kadeni is niet groter dan ik en ik kan veel harder lopen dan hij en ik ben veel meer hekkenbaas geweest en ik weet veel meer van auto's af dan hij . . .”

Terwijl hij zich zo opgewonden verdedigde, raakte Dodo helemaal buiten adem.

Moeder glimlachte, maar ook haar glimlach was een beetje verdrietig. Ze wist wel dat Dodo niet zo klein meer was. Andere kinderen van zijn grootte werkten al lang op de farms. Maar ze wilde liever niet dat hij zo ver weg zou gaan. Ze had niet meer kinderen en wilde Dodo zo lang mogelijk bij zich houden.

„Waarom wil je dan zoveel leren?” vroeg ze, in de hoop dat Dodo nu wat rustiger zou worden. Hij ging ook werkelijk weer zitten eten.

„Ik wil heel verschrikkelijk knap worden,” mompelde hij met een volle mond.

„Waarom wil je dat dan?” vroeg moeder verder.

Dodo slikte gauw zijn eten naar binnen en sprong opnieuw op, sloeg met zijn vuist op zijn borst en zei plechtig: „Ik wil veel

leren, zodat ik een auto kan kopen. En als ik die niet kan kopen, wil ik zo knap worden dat ik er zelf een kan maken. En ik wil leren, waarom een auto zo bromt en wat je moet doen als de auto ziek is.”

Daar schrok moeder van. Ze greep vlug naar het kleine leren tasje dat om haar hals hing. „Auto’s hebben boze geesten!” fluisterde ze angstig.

„Hoezo?” fluisterde Dodo terug, terwijl hij angstig naar zijn moeder keek. „Ik heb er nog nooit een bij de auto’s gezien.”

Moeder schudde haar hoofd.

„Domme jongen, die kun je toch niet zien, die zitten erin. Auto’s eten kleine kinderen op.”

Dodo kreeg weer zo’n vreemd gevoel in zijn maag en zijn benen werden een beetje slapjes. Maar toen schoot het hem te binnen dat Kadeni met nog twintig andere kinderen vrolijk en wel in de grote bus was weggereden.

„Maar Kadeni . . .” wilde hij er nog tegenin brengen.

Moeder schudde nogmaals haar hoofd.

„Je hebt eens een klein zusje gehad. Toen kwam er een auto en toen had je geen zusje meer. Oemfiswoeloe zei dat auto’s boze geesten in zich hebben, en die auto heeft je zusje opgegeten.”

Dodo zei maar niets meer. Oemfiswoeloe was medicijnman en een groot tovenaars. Die zou het toch zeker wel weten.

„Ik betaal Oemfiswoeloe veel maïs en dikwijls een kip,” ging zijn moeder verder, „omdat hij onze voorvaders kan smeken jou tegen de boze geesten in de auto’s te beschermen. En dat heeft hij nou al vele jaren gedaan.”

Dodo moest ineens ergens anders aan denken. Maïs, had moeder gezegd. Hij wilde liever niet aan Oemfiswoeloe denken, dat vond hij te griezelig. Je kon beter over maïs praten.

„Maamaa, hoeveel keer is ’t maïsogst geweest, sinds ik er ben?”

Dodo wilde namelijk weten hoe oud hij eigenlijk was. Kinderen, die zo in de kraal opgroeien, weten dat meestal niet, zelfs de moeders weten het dikwijls niet precies.

„Sinds de grote droogte hebben we acht-, nee, negenmaal maïs geplukt. En in de grote droogte ben jij gekomen,” zei moeder, die

ook blij was niet meer over dat onaangename onderwerp te praten.

„Negenmaal?” rekende Dodo. „Negen, negen . . .” Hij telde op zijn vingers. „Voor drie tickies kon je negen lolly’s kopen. Ik ben dus drie tickies oud.” Hij begon te lachen, schraapte de laatste bonen uit zijn bakje en sprong op.

„Ik ben drie tickies oud, ik ben drie tickies oud,” neuriede hij voor zich heen, terwijl hij op één been in een cirkel rondhinkte. Toen bleef hij weer staan. Er was hem weer een lichtje opgegaan! Waarom zou hij wachten tot zijn vader van de grote weg terugkwam? Hij kon toch zelf geld verdienen, zoveel geld als hij nodig had om een broek en een wit hemd te kopen.

Het was maar goed dat Dodo niet wist hoeveel er nodig was om in de school opgenomen te worden en dan nog met kost en inwoning. Anders zou hij in het begin al helemaal moedeloos geworden zijn. Maar nu rekende hij uit dat hij al zoveel dagen een ticky verdiend had met het hek. Als hij nou eens nooit, nooit meer lolly’s zou kopen, dan moest het toch wel mogelijk zijn. „Natuurlijk doe ik dat!” riep hij uit. Misschien zou hij dan al genoeg geld hebben als Kadeni met vakantie thuiskwam; dan kon hij samen met hem teruggaan.

Maar als hij nou eens helemaal niet tot de school gekomen zou zijn? Als de blauwe bus hem nu toch eens opgegeten had? Dodo moest er niet aan denken. Misschien eet een auto alleen maar meisjes, dacht hij verder. Ja, dat is het, hij eet alleen maar meisjes. Dodo was blij dat hij een jongen was. Hij geloofde vast dat jongens meer waard waren.

„Over deze zaken moet ik eigenlijk met een man praten,” zei hij in zichzelf. „Ik moet eens een keer naar Tsjemieze gaan, die komt uit de grote stad en weet er zeker wel meer van.”

Toen ging Dodo op weg naar de hut van Kadeni. Daar was Tsjemieze nu met vakantie.

Ik hoop maar dat hij thuis is, dacht Dodo, toen hij over het stoppelveld liep.

Tsjemieze was thuis. Hij zat in de zon voor de hut zijn pijp te roken. Die pijp had een lange dunne steel en reikte bijna tot op

de grond. Dodo snoof eens; dat rook vreemd, heel anders dan de tabak, die zijn moeder thuis rookte. Dat was geen tabak van de handelaar, dat wist Dodo precies!

Dagga! schoot hem plotseling te binnen. Hij sperde zijn ogen wijd open. Dagga was een giftige plant. Als je van de bladeren tabak maakte en die rookte, werd je duizelig; net alsof je te veel jenever had gedronken. Dagga roken was verboden. Oemfiswoeloe rookte veel dagga, die trok zich van die verboden niets aan. Nou ja, daar was hij dan ook medicijnman voor. Hij was sterk!

Tsjemieze zag de kleine Dodo aankomen. Hij nam de pijp uit zijn mond en wenkte. Langzaam kwam Dodo naderbij. Plotseling blies Tsjemieze hem een grote rookwolk in zijn gezicht. Dodo moest ervan hoesten, zo beet die rook. De tranen kwamen hem in de ogen.

„Och, die arme kleine Dodo,” spotte Tsjemieze, „je bent toch eigenlijk nog maar een zwak kereltje, als die rook je zo kan bijten.”

„Ik ben helemaal niet zwak,” antwoordde Dodo trots. „Ik wil veel geld verdienen en dan ga ik naar school, net als Kadani.”

„Haha, die Dodo!” lachte Tsjemieze. „Die wil naar school! Wie heeft dat nou ooit gehoord, dat iemand zo maar vrijwillig naar school wil gaan? Geld verdienen . . ., ja, dat is best. Dat mag ik liever horen. Maar naar school gaan om te leren? Nee hoor, zo gaat het ook wel.”

„Hoe zó?” vroeg Dodo, stomverbaasd. „Ik dacht dat je eerst naar school moest; geld krijg je toch alleen maar, als je veel geleerd hebt en goed kunt werken.”

Tsjemieze trok hevig aan zijn pijp en fronste zijn voorhoofd. Geld krijgen, zonder ervoor te werken, daar wilde hij het maar liever niet over hebben! Dus vroeg hij aan Dodo: „Waarmee wil je dan nou geld verdienen, als je nog niets geleerd hebt?”

Dodo was geen dom jongetje. Vlug greep hij naar zijn tasje. „Hiermee,” probeerde hij Tsjemieze te overtroeven, en liet hem het lucifersdoosje zien. „Die kun je van me kopen.”

Nu moest Tsjemieze toch wel even lachen. „Die is goed!” zei hij. Hij had lucifers genoeg, wat moest hij nou met dat doosje beginnen?

„Die heb je zeker gegapt,” zei hij met een slim loerend gezicht.

Dodo werd helemaal grijs van verontwaardiging.

„Zo iets mag je niet zeggen,” riep hij opgewonden uit. „Ik gap niet! Die heb ik aan het hek gekregen.”

„Goed, goed!” suste Tsjemieze. „Ik wist niet, waar je die vandaan had, je hebt toch nog niets geleerd.”

„Maar ik kan toch het hek open- en dichtdoen en daar krijg je wat voor.” Dodo was nog altijd boos. Tsjemieze was ook zo gemeen. Hij wilde dat lucifersdoosje ook niet eens van hem kopen.

„Zeg, wat wil je later worden, als je veel geleerd hebt?” vroeg Tsjemieze hem nu ineens heel vriendelijk.

„Ik wil helemaal alleen een auto maken!” zei Dodo trots.

„Kijk eens aan, een auto!”

„Of er een kopen, als ik veel geld verdiend heb,” ging Dodo verder.

„Zo zo,” zei Tsjemieze weer. „Van auto’s weet ik alles af.”

Dodo zette grote ogen op. Toen hurkte hij neer, maar zorgde ervoor dat hij buiten het bereik van Tsjemiezes daggarook bleef. Over auto’s wilde hij altijd wel praten.

„Zeg Tsjemieze, zijn er veel auto’s? Meer dan hier op onze weg?” Tsjemieze lachte weer. „Wat ben je toch een dom jongetje. Er zijn er véél meer. Dacht je dat het hier een grote weg was? Ik heb veel grotere en mooiere wegen gezien.”

„Heus?” Dodo voelde zich een beetje gekwetst. Hij was altijd zo trots op zijn weg geweest en nou moest hij horen dat het toch niet veel bijzonders was.

„Daar snap jij toch niets van!” vertelde Tsjemieze verder. „Er zijn wegen, straten zeggen ze in de stad, die helemaal glad zijn. Daar ligt geen steenslag op, zoals hier. Daar ligt een laag asfalt op.”

„Asfalt? Wat is dat?” wilde Dodo weten.

„Dat is een donkere, taaie brij, die in een ketel op een wagen wordt gekookt. Daarna wordt die helemaal heet op de straat gegoten en glad uitgesmeerd. Als het dan koud is, is de straat hard en gelijk.”

Dat begreep Dodo niet. Dat vond hij zo iets vreemds; een straat die eerst gekookt wordt, voordat de auto’s erop rijden konden?

„En zijn er op die gladde straat veel meer auto's dan bij ons?” vroeg hij weer.

„O ja!” zei Tsjemieze met een verveeld gezicht. „Wel duizendmaal zoveel! Daar zie je de ene auto achter de ander rijden. Zoveel, dat je haast niet aan de andere kant van de straat kunt komen.”

„En ... en ... eten die auto's ook kleine meisjes op?” Eindelijk was die moeilijke vraag eruit. Dodo haalde eens diep adem. Tsjemieze haalde de lange pijp uit zijn mond en staarde Dodo stomverbaasd aan.

„Wat vroeg je dat die auto's zouden doen?” vroeg hij eindelijk.

„Kleine meisjes opeten. Of jongens soms ook?”

Toen begon Tsjemieze te schateren van het lachen. Hij moest zó lachen, dat zijn buik ervan schudde. Hij kon haast niet meer ophouden.

„Wie – haha, wie – haha – heeft je dat – haha – verteld?” stotterde hij tussen het lachen door.

„Mijn maamaa,” zei Dodo, die zich over dat lachen van Tsjemieze ergerde. „Een auto heeft mijn zusje opgegeten.”

Tsjemieze hield nu op met lachen, maar je kon goed zien dat het hem moeite kostte.

„Zeg dat nog eens,” commandeerde hij.

„Dat heeft mijn maamaa mij verteld. Er kwam een auto aan en toen had ik ineens geen zusje meer. De boze geest die in de auto woont, heeft mijn zusje opgegeten.”

Tsjemieze spooog eens op de grond, klopte zijn pijp leeg en stak hem in zijn gordel. Toen stond hij op.

„Er zijn geen geesten!” zei hij dreigend, en keek boos op Dodo neer, die als een ongelukkig hoopje mens bij Tsjemiezes voeten op de grond hurkte. Weer bleef zijn mond van verbazing openstaan.

„En de grote voorvaders dan?” probeerde hij nog verlegen in het midden te brengen.

„Die zijn dood en begraven. Onder de aarde,” zei Tsjemieze, terwijl hij met zijn voet op de grond stampte.

„Maar mijn zusje dan?” waagde Dodo nog eens te vragen.

„Dan heeft je moeder niet opgelet,” zei Tsjemieze ruw. „Een auto rijdt hard en een auto is zwaar. Als er een grote rots op je hoofd

valt, dan ben je dood. Dat is met een auto net zo. Auto's zijn eigenlijk rijdende rotsen."

„Maar een rots rolt toch alleen maar, als de geesten hem vooruitduwen," stamelde Dodo.

„Onzin!" snauwde Tsjemieze, „allemaal onzin!"

Maar ineens werd hij wat kalmer en vriendelijker. Hij haalde twee pence¹ voor de dag en gooide de koperen munten naar Dodo toe.

„Hier, geef mij dat lucifersdoosje maar. Bewaar dat geld maar goed. Wat mij betreft ga je maar naar school, dan zul je wel leren hoe dat met die geesten zit. De mensen in de stad geloven niet in geesten, die kunnen je precies uitleggen, waarom de dingen zo of zo zijn en niet anders. Geloof je werkelijk dat ze zoveel dingen zouden kunnen doen, als ze bang voor geesten waren? Er zijn

¹ Pence is het meervoud van penny. Een penny heeft de waarde van een stuiver.

geen geesten, dat heb ik in de stad geleerd. Je moeder is een domme vrouw.”

Dodo sprong op. Zijn moeder mochten ze niet beledigen, zelfs Tsjemieze niet, al wist hij dan meer dan zij.

Maar Tsjemieze had zich omgedraaid en was de hut binnengegaan.

Dodo sloop naar huis. Hij voelde zich niet op zijn gemak. Het liefst had hij alles nog eens aan zijn moeder gevraagd, maar over geesten mocht je immers niet praten. Dan zou ze misschien boos op hem worden. Wie moest hij nu geloven? Had zijn moeder gelijk of wist Tsjemieze het beter? Tsjemieze was al in de grote stad geweest en zijn moeder nog niet. En Tsjemieze was helemaal niet bang om dagga te roken, hoewel het verboden was. Zou Tsjemieze in de stad soms knapper geworden zijn dan Oemfiswoeloe, de medicijnman? Dan moest hij ook sterker zijn. Tsjemieze was in ieder geval sterker dan zijn moeder. Maar dan had hij ook gelijk. De sterksten hebben altijd gelijk, dacht Dodo. Ook was Tsjemieze een man en mannen hadden veel meer gelijk dan vrouwen.

Och och, alles liep door elkaar in Dodo's hoofdje, het was een hele verwarring.

Hij wist eigenlijk helemaal niet wat hij nu het eerst moest doen. Toen zijn moeder die avond zei dat het bedtijd was, ging hij gauw op zijn matje liggen; hij was echt blij dat die dag voorbij was.

Van nadenken word je verschrikkelijk moe, zei Dodo bij zichzelf, terwijl hij eens flink gaapte. Maar even later was hij al ingeslapen.

Het raadsel van de sigareaansteker

Toen Dodo de volgende morgen wakker werd, was moeder al druk bezig. Midden in de hut had ze een klein vuurtje aangelegd. De ronde ruimte stond vol rook van het natte hout. Daar die hutten geen schoorsteen hadden, moest de rook zich een uitweg door het dak zoeken.

Dodo knipperde slaperig met zijn ogen. Toen ging hij rechtop zitten. Hij kon het nu duidelijk horen. Buiten plensde de regen op de harde grond. Daarom maakte moeder een vuur in de hut. Hoe zou ze anders het middagmaal kunnen koken? Dodo stak zijn hoofd buiten de hut. Zo ver hij kon zien, hing er een grijze lucht boven de wijde grasvlakte. Van de bergen aan de kim was niets meer te zien.

Dodo haalde eens diep adem; het rook heerlijk naar natte aarde. Die regen kon hem overigens niet zoveel schelen.

Na het ontbijt van maïsbrood en geitemelk hing hij een oud, gescheurd jasje van zijn vader over zijn hoofd en ging op weg naar het hek. Hij wilde geen dag missen om het nodige geld voor de school te verdienen.

In zijn zak rammelden de twee pence van Tsjemieze. 's Avonds wilde hij een blikken doosje gaan zoeken. Daar wilde hij dan de twee pence in doen om ze bij de tickies onder de rode steen bij mijlsteen 17 te begraven.

De weg zag er troosteloos uit. In het anders zo vlakke land stonden overal plassen met lemig water. Ook had de regen veel gaten in de weg gemaakt. Langzaam liep Dodo naar de mijlsteen. Onlangs had hij er nog drie steentjes op gelegd om Kadeni te laten weten dat hij die dag hekkenbaas zou zijn. Maar nou was Kadeni er niet meer en dat was even troosteloos als de weg.

Dodo dacht er lang over na, welk van de twee hekken hij die dag zou nemen. Eindelijk besloot hij het hek te nemen dat het kortst bij de stad lag.

Het zou toch al geen voordelige dag worden. Dodo liep langs de weg. Toen hoorde hij achter zich het bekende geruis van een auto. Jammer, hij was nog lang niet bij het hek. Zelfs als hij heel hard gedraafd had, zou hij het niet hebben kunnen halen.

Daar had de wagen hem al ingehaald.

„Ba!” riep Dodo, terwijl hij de leem uit zijn gezicht veegde, waarmee de auto hem had volgespat.

Toen hij bij het hek kwam, begon hij weer te mopperen. De bestuurder had het open laten staan. Hij had het niet prettig gevonden bij dit weer nog eens uit te stappen. Dodo liep te schelden als een viswijf. Hij deed het hek dicht en leunde moedeloos tegen de hekpaal.

„Wat een slecht weer, een verschrikkelijke dag!” bromde hij. „Nou moet ik hier in de regen staan en Kadeni zit met zijn witte hemd en nieuwe broek in de mooie school. Daar zal het beslist niet inregenen. Dat vind ik echt onrechtvaardig. Waarom mag hij nou wel en ik niet!! Mijn vader is net zo ijverig; waarom komt hij nou niet met veel geld naar huis?”

„Tuuut!” Hij hoorde een zware vrachtauto. Langzaam deed Dodo het hek open. Hij had vandaag helemaal geen zin mee te zwaaien. Dat kwam niet door de regen; die kon hem nooit zoveel schelen. Kadeni was er niet; dat was het.

„Inkoos, Pikaninie!” riep de chauffeur, terwijl hij een penny naar buiten gooide. Dodo ergerde zich weer eens; hij was geen pikaninie meer; dat zeggen ze alleen maar tegen heel kleine kinderen. Hij was niet eens blij met de penny. Ja ja, Dodo had die dag een slechte bui.

Kadeni was weg en zelf had hij niet genoeg geld. Van die geschiedenis met die geesten had hij ook niet veel gesnapt. Hij wilde er liever maar niet meer aan denken, maar omdat hij zo alleen was, kwamen die gedachten steeds weer bij hem op. Het kwam allemaal, omdat hij zich zoveel zorgen maakte.

Zijn er nou geesten of zijn er geen geesten? dacht Dodo, toen hij het hek weer op de haak zette.

„Klingelingeling, klingelingeling!” hoorde hij achter de bocht in de

weg. Dodo hief zijn hoofdje op en luisterde aandachtig. Dat was geen auto, nee, dat was een fiets.

„Nou ja, zo kwaad ben ik ook niet,” bromde hij, en deed het hek een kiertje open.

„Dank je wel, Dodo!” riep de fietser, terwijl hij naar hem zwaaide.

„Tsjemieze, Tsjemieze,” riep Dodo, „waar ga jij nou naar toe?”

„Ik ga weer naar de stad, kleintje. Veel geld verdienen.” Hij lachte, zodat zijn tanden in zijn donkere gezicht schitterden.

„Tsjemieze, Tsjemieze, wacht nou eens even!” riep Dodo, terwijl hij achter de fiets aanholde.

Toen Tsjemieze zag dat Dodo zo hard moest rennen, bleef hij even staan, schoof zijn hoed in zijn nek en wachtte.

„Nou, wat wil je nou nog? Haast je wat, ik heb geen zin hier nog langer in de regen te blijven staan.”

„Tsjemieze, hoe krijg je in de stad veel geld?” Dodo was helemaal buiten adem.

„Wat bedoel je?” vroeg Tsjemieze, maar deze keer lachte hij niet.

„Nou, je hebt gisteren toch gezegd dat je in de stad veel geld kunt krijgen, ook als je niets geleerd hebt. Hoe doe je dat dan?”

Tsjemieze kneep zijn ogen wat toe. Zijn gezicht zag er een beetje onguur uit.

„O, dat is niets voor jou, kleintje.”

Dodo werd boos. Hij stond daar per slot van rekening ook niet voor zijn plezier in de regen, en zeker niet om zich met „kleintje” te laten aanspreken.

„Ik ben geen „kleintje”, als je dat maar weet. Ik wil weten hoe je vlug aan geld komt, zonder iets geleerd te hebben.”

„En hoe komt zo’n peuter erbij dat ik niets geleerd zou hebben?” Tsjemiezes stem klonk nu erg scherp. „Kom maar mee naar de stad, dan zal ik je wel op de hoogte brengen. Ik zou je trouwens best kunnen gebruiken.” Tsjemieze lachte nu weer, maar het was een gemeen lachje. Hij spooog op de grond, sprong op de fiets en reed hard weg.

Verdrietig draaide Dodo zich om.

Ik had een beetje vriendelijker tegen hem moeten zijn, misschien

had hij het me dan wel gezegd. Maar waarom noemt hij me altijd „kleintje”; dat maakt me altijd zo boos!

Plotseling zag hij naast een plas iets glinsteren. Ineens dacht hij niet meer aan Tsjemieze en geld. Verbaasd bukte hij zich en hield een smal klein ding in zijn hand. Het zag er bijna net uit als een kastje. Het was kleiner dan een lucifersdoosje en het leek net van goud. Zo iets had Dodo nog nooit gezien. Hoe zou dat hier nou op de weg gekomen zijn? Hij draaide het voorzichtig om. Aan de rugzijde zag hij drie steentjes, net glas.

Dodo ging niet naar het hek terug. Dat was op het ogenblik helemaal niet van belang. Vlug liep hij naar de stenen auto bij de rivier. Hij ging erop zitten en haalde het glinsterende ding weer voor de dag. Aan de bovenkant zat een knop.

„Zal ik er eens op drukken?” Dodo drukte er voorzichtig op.

„Klik,” zei het, maar er gebeurde niets. Maar, hé, aan de andere kant was het ding opengesprongen. Voorzichtig drukte Dodo het weer dicht.

„Klak,” zei het, en toen was alles weer gesloten.

Dodo vond het een prachtig stuk speelgoed. Weer deed hij het voorzichtig dicht en weer drukte hij op de knop.

Toen gaf hij verschrikt een schreeuw en met een grote boog viel het brandende ding in de rivier.

„Het brandt, het brandt!” riep Dodo buiten zichzelf. „Een vlam, een echte vlam!” Met wijd opengesperde ogen keek hij naar de plaats waar hij het ding in de rivier had gegooid. „I sjoesjoe, maa-
maa!” jammerde hij, terwijl hij zijn verbrande vinger in zijn mond hield. Er woonde een vuurgeest in! Dodo beefde over zijn hele lichaam. Hoe kon hij dan ook weten dat het een sigareaansteker was? Hij had er nog nooit in zijn leven een gezien.

„En ik heb hem eruit gelaten!”

Voorzichtig keek hij naar alle kanten om zich heen, maar hij hoorde niets anders dan het eentonig geruis van de regen. Er was verder niets ongewoons te zien. Dodo kroop van zijn steen af. Hij waadde door het water tot de plaats waar de aansteker lag. Het water reikte hem al tot zijn knieën. Hij boog zich voorover om beter te kunnen zien. Onder de golven zag het ding er veel groter

uit. Ook scheen het zich wel eens te bewegen. Dat kwam door de regen, die kleine golfjes maakte. Dodo was niet alleen bang, maar ook verschrikkelijk nieuwsgierig!

Zou hij eens een dikke steen pakken en die op het huisje van de vuurgeest gooien? Dan kon de geest er niet meer naar toe kruipen. Plotseling schrok Dodo hevig. Het was net, alsof hij het gemene

lachje van Tsjemieze had gehoord. Maar het was alleen maar een vogel geweest. Dodo kende de geluiden van de vogels wel en op gewone dagen was hij dan ook nooit zo bang als hij er een hoorde. Maar vandaag was het nu eenmaal geen gewone dag.

„Tsjemieze zegt dat er geen geesten zijn. Als Tsjemieze weet dat ik voor dat ding daar bang ben, dan zal hij me vast nog meer uitlachen. Nou, en dan zal hij me ook niet mee naar de stad nemen, om geld te verdienen.”

Het ding had zich nog niet van zijn plaats bewogen. „Als dat ding van een blanke man is, en die hebben allemaal van die rare dingen, dan kan er ook geen geest in wonen. Blanke mannen geloven niet in geesten, heeft Tsjemieze gezegd.”

Dodo dacht ingespannen na wat hij zou doen. Hij begon zachtjes tegen zichzelf te praten, dan voelde hij zich niet zo eenzaam.

Dat ding was beslist van een blanke man. Hij had tenminste nog nooit gehoord dat Oemfiswoeloe zo iets had.

Dodo haalde bij de oever een lange stok en stootte het ding daarmee voorzichtig aan. Het schoof even verder, maar bleef toen weer roerloos liggen.

Dodo staaarde lang naar de watervlakte en begon weer diep na te denken. Wat kostte het toch veel moeite, dat nadenken!

Het was wel zeker dat het aan een blanke man toebehoorde. Nou, dan zou een andere blanke man hem er ook wel veel geld voor willen geven als hij het wilde verkopen. Wie weet hoeveel geld wel!

Dodo had immers geld nodig. Het grote verlangen naar de school, naar Kadeni en naar een wit hemd was sterker dan zijn angst voor geesten, waarvan hij sinds gisteren eigenlijk niet wist of ze er wel waren.

Voorzichtig viste Dodo het ding weer uit het water, maakte het droog met de mouwen van zijn oude jasje en drukte het behoedzaam weer dicht. „Klak!” zei het.

Zal ik het nog eens proberen? dacht Dodo. Toen drukte hij dapper weer op het knopje.

„Klik!” zei het. Maar er gebeurde niets. Hoe dikwijls hij het ook probeerde, er gebeurde helemaal niets!

„Als er een vuurgeest in woont, dan is hij verdrongen,” zei Dodo hardop, en stak het ding weer in zijn zak.

Maar er was helemaal geen vuurgeest verdrongen. Het katoentje van de aansteker was nat geworden. Maar hoe kon Dodo dat nu weten?

Hij holde naar mijlsteen 17, tilde de rode steen op, groef naar de beide tickies, scheurde een stukje van de mouw van zijn jasje af, wikkelde de tickies, de drie pence en de aansteker er zorgvuldig in en begrooft alles weer.

Als er een goede gelegenheid is, ga ik het halen en verkopen, dacht Dodo tevreden, en ging naar huis. Het kwam in het geheel niet in hem op dat het zeldzame ding hem niet toebehoorde. Hij had het gevonden. Dodo dacht er helemaal niet aan het aan te geven.

Zijn moeder stond voor de hut druk naar hem te wuiven.

„Ben je vandaag bij Tsjemieze geweest?” vroeg zij opgewonden.

„Nee,” antwoordde Dodo erg verbaasd. „Ik ben bij het hek geweest en toen bij de rivier. Wat is er met Tsjemieze?”

„De politie!” fluisterde moeder, en legde vlug haar hand op haar mond.

„Politie?” Dodo schrok. Met de politie had hij liever niets te maken. Zijn moeder knikte. „Ze hebben naar Tsjemieze gevraagd.”

„Naar Tsjemieze?” Dodo's stem klonk plotseling hees, en dat kwam niet door de rook, die uit de hut kwam. „Wat wilde de politie dan van Tsjemieze?”

Moeder schudde haar hoofd. Toen ging ze de hut binnen.

Het had nu opgehouden met regenen. Dodo hurkte naast de deur op de grond en steunde met zijn hoofd op beide handen. Nu begreep hij er niets meer van.

„Maamaa,” riep hij ineens de hut binnen. „Maamaa, gisteren heb ik Tsjemieze gezien. Hij heeft dagga gerookt; zoeken ze hem daarom?”

„Nee, dat geloof ik niet,” zei moeder, „daar maken ze zich niet zo druk over. Er moet iets anders aan de hand geweest zijn. Iets in de stad.”

Zou er in de stad iets gebeurd zijn? Dodo zat even te peinzen. Tsjemieze en de stad?

Vanmorgen was Tsjemieze weer naar de stad gereden. Hij had hem aan het hek toch gevraagd naar dat geld verdienen. En direct daarna had hij dat ding gevonden. Plotseling werd hij helemaal warm. Dat ding! Precies, dat ding! Het had juist naast het spoor van de fiets gelegen. Daarvóór was het er niet; daar was Dodo heel zeker van.

Tsjemieze moest het verloren hebben. Maar hoe kwam Tsjemieze aan dat ding? Was die vuurgeest van Tsjemieze? En durfde hij daarom dagga te roken, omdat hij een vuurgeest had?

Nee, als dat ding van Tsjemieze was, kon er geen geest in wonen. Tsjemieze wist immers dat er geen geesten waren. Maar het was zeker dat hij het verloren had.

Dodo besloot het de volgende dag aan Tsjemiezes moeder te vragen.

Dodo krijgt een baantje

De volgende morgen kwam er echter niets van het voorgenomen bezoek aan de moeder van Tsjemieze en Kadeni. Al heel vroeg had Dodo's moeder de rok met de vele zwarte linten en opgenaaide paarlemoeren knoopjes aangetrokken. Om haar hoofd had ze een donkerblauwe tulband gevouwen.

De zon stond weer aan de hemel en Dodo's moeder wilde naar de handelaar gaan. Dodo sprong om haar heen.

„Maamaa, eia maamaa, mag ik mee?”

„Natuurlijk mag je mee,” zei moeder. „Je moet me toch helpen dragen.”

Er werd een grote boodschappentas om hem heen gehangen en hij deed een band om zijn voorhoofd, die eens wit was geweest. Hij vond dat hij er zeer deftig uitzag. Moeder zette een grote gevlochten mand op haar hoofd en toen waren ze klaar om er op uit te trekken.

Ze moesten drie uur lopen, voordat ze in de verte de blauwattelbomen konden zien, waar de handelspost was gevestigd.

Dodo was erg opgewonden. Die winkel van de handelaar was dan ook iets prachtigs.

Je kon er gewoon van alles kopen. Er hingen potten en pannen aan het plafond; overal stonden zakken en in allerlei kastjes lagen ontelbare gekleurde parels. Daar maakten de vrouwen sieraden van, zoals kettingen, hals- en armbanden. Voor de jonge mannen versierden ze er de strijd- en dansstokken mee.

Vóór de winkel was het een hele drukte. Er waren veel vrouwen met hun kinderen gekomen om hun maandelijks inkopen te doen. Koffie bijvoorbeeld was heel belangrijk en ook het zout mocht men niet vergeten.

Als de vrouwen geen geld hadden, brachten ze dikwijls hennen mee, om daarmee te betalen.

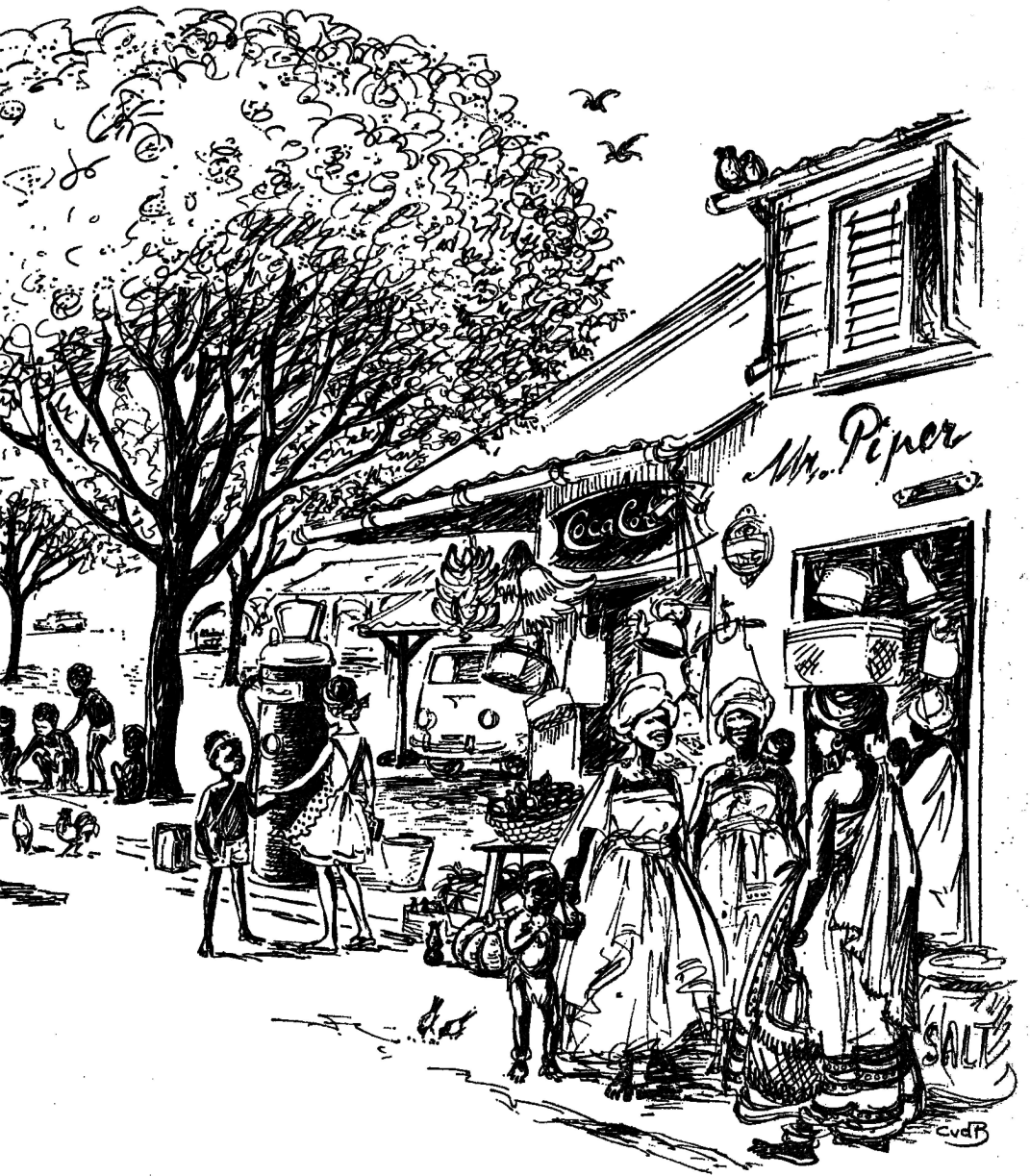
Een vrouw had op haar hoofd een klein kippenhokje meegedragen, waar twee angstige haantjes in rondfladderden.

Dodo's moeder ging vóór de winkel in de zon zitten. Ze wilde eerst eens een uurtje babbelen. Dat hoorde er zo bij op een winkeldag. Dodo liep naar een groepje jongens, dat bezig was met het mes-sensteekspelletje. Hij had maar al te graag meegedaan, maar hij had geen zakmes. Een jongen liet juist zijn mes van de vlakke hand naar beneden schieten. Het bleef met de punt in de aarde staan; dan trok de jongen een lange streep in het aldus aangeduide veld. Het afgescheiden gebied was dan van hem. Dat was zijn land. Wie aan het eind het meeste land had, was de winnaar. Nu was de volgende aan de beurt.

Dodo had geen zin om er nog langer naar te kijken. Hij ging liever naar de kleine meisjes aan de andere kant, die met het stenen-spel bezig waren.

Dodo zocht vijf kleine gladde steentjes voor zichzelf uit. Die kwamen in een gat te liggen. Dan nam hij er één steentje weer uit, gooide het hoog in de lucht en voordat hij het weer opving, moest hij de andere vier weer uit het gat schuiven. Dan gooide hij het steentje weer in de lucht en schoof de vier andere in het gat terug. Als er een buiten bleef liggen, had hij die ronde verloren. Maar Dodo had alle vier de steentjes in het gat teruggeschoven. Nu nam hij twee steentjes uit het gat. Hij gooide ze allebei in de lucht en schoof de overgebleven drie uit het gat; toen ving hij de twee steentjes weer op, gooide ze weer naar boven en schoof de drie andere weer in het gat. Weer had hij de beide steentjes opgevangen. Nu moest hij al drie steentjes opgooien en weer opvan-

gen. Ook dat gelukte. Bij de laatste ronde waren het er dan vier en juist toen hij ze alle vier weer wilde opvangen, riep zijn moeder hem.

Hij schrok – en ja hoor – de vier steentjes vielen op de grond! Nu was het hem toch niet gelukt. Echt jammer!

Hij gooidde de steentjes weg en liep naar zijn moeder.

„Dodo,” fluisterde ze zachtjes, „zeg eens, wanneer heb je Tsjemieze voor het laatst gezien?”

„Gisteren,” fluisterde Dodo terug. „Ik heb toch al gezegd dat hij op de fiets weer naar de stad ging.”

„Goed, je kunt nu wel weer gaan,” fluisterde moeder.

Maar Dodo had ineens helemaal geen zin meer om met de kinderen het stenenspelletje te spelen.

Hij ging de winkel binnen om eens een beetje rond te kijken. Het was maar goed dat hij zijn geld had begraven, want anders zou het heel moeilijk geweest zijn de lolly's voorbij te lopen, zonder er een te kopen. Ze zagen er zo mooi gekleurd uit en waren geweldig dik.

Dodo verstopte zich in een hoekje en ging daar op een zeepkist zitten kijken hoe de vrouwen haar inkopen deden. Het duurde heel lang voordat ze tot een koop konden besluiten. Achter de toonbank stond de handelaar. Hij was een gemoedelijke man. Hij babbelde een beetje met de mensen, terwijl zijn dochter de koffie inpakte. Dodo was verbaasd toen hij zag hoe vlug ze de koffie in een vierkant stuk krantepapier kon wikkelen, zonder dat de koffie er aan één kant uitviel, als ze de andere kant samenvouwde.

„Tuuut,” hoorde hij buiten. Dat was een auto, en waar auto's waren, daar ging hij altijd op af.

De dochter van de handelaar liet het laatste zakje koffie liggen en holde naar buiten. Dodo sloop er achteraan. Het was een prachtige auto, die daar naast de winkel stond. Dodo was er helemaal weg van.

Het meisje liep naar een vuurrode zuil toe, haalde van de kant een slang naar beneden en liep naar de auto toe.

„Hoeveel mag het zijn?” vroeg ze aan de bestuurder, die juist bezig was zich het zweet van zijn gezicht te vegen.

„Vol, alstublieft,” antwoordde hij, „ik moet nog een heel eind.”

„Alstublieft,” zei het meisje, en schroefde de dop van de benzine-tank eraf. Toen stak ze het glimmend metalen mondstuk van de slang in het gat en keek even rond, alsof ze hulp zocht.

„Hier, hou dat eens even vast,” zei ze tegen Dodo. „Ik heb mijn blok vergeten; ik ga hem vlug even halen.”

Aarzelend ging Dodo naar de slang toe; hij vond het net een echte levende slang. Hij merkte dat er iets kouds doorheen in de auto liep.

„O, wat heeft hij een dorst,” zuchtte hij.

„Hoezo?” vroeg het meisje, dat uit de winkel teruggekomen was.

„Hij drinkt zoveel water.”

„Dat is toch geen water,” zei het meisje. „Dat is benzine.”

„Wat is dat, benzine?” wilde Dodo weten.

„Dat ziet er net zo uit als water, maar het is geen water en als je er een lucifer bijhoudt, begint het verschrikkelijk te branden. Daarom mag ook niemand bij de zuil roken of met lucifers spelen.”

„Waarom heeft die auto benzine nodig? Die grote vrachtwagen bij ons aan het hek had alleen maar water nodig. Dat heb ikzelf uit de rivier gehaald.”

Weer begon het meisje te lachen. Dat begon Dodo wel wat te vervelen; hij hield er niet van dat ze hem uitlachten.

Maar het meisje legde het hem verder uit: „De benzine komt dan in de motor en maakt dat de auto kan rijden.”

Aha, dacht Dodo, nou weet ik het. Dat is dus rijwater, en als de brommachine het drinkt, begint hij van plezier te draaien en dan gaan de wielen meedraaien. Maar ik zou dat rijwater toch liever in de wielen gieten, dan gaan ze nog veel vlugger. Maar hij zei niets meer hardop.

Het meisje ging nu weer naar de auto toe en tilde de motorkap op. „Hier komt het echte water in,” zei ze, „en dat heeft hij alleen maar nodig om koel te blijven.”

„En daar heb ik een cola voor nodig,” onderbrak de bestuurder van de auto het lesje dat Dodo kreeg.

Het meisje lachte, zette de waterkan neer en ging naar de winkel om de gevraagde drank te halen.

„Houd je van auto's?" vroeg de chauffeur aan Dodo.

Hij knikte van ja. „Als ik groot ben, koop ik er zelf een, of ik maak er een."

„Wat?" vroeg het meisje, dat teruggekomen was. „Wil jij een auto maken? Maar dan moet je heel veel leren, ik zou er liever een kopen."

„Dat wil ik óók," zei Dodo, „maar dan moet ik eerst geld hebben voor de school en voor een wit hemd. Maar," voegde hij er vlug aan toe, „ik verdien al wat."

De dochter van de handelaar moest weer eens lachen. „Wil jij geld verdienen? Maar je bent nog zo'n kleine peuter. Als ik geld nodig heb, krijg ik genoeg van mijn vader."

„Ja, jij wel!" zei Dodo, en het klonk een beetje verachtelijk. „Jij bent immers een blanke!" Maar dat laatste had het meisje niet gehoord, want juist op dat ogenblik reed de auto met een luid gebrom weg.

Dat vond Dodo eigenlijk ook wel zo goed, want hij wilde niet dat het blanke meisje boos op hem zou worden, hij wilde graag nog een poosje bij de benzinepomp blijven. Dus vroeg hij verlegen: „Mag ik hier nog even blijven?"

„Natuurlijk," zei het meisje vriendelijk, „dan moet je goed opletten. Als er een auto komt, dan moet je me roepen, begrepen? Ik heet Sidi."

„Ja, heel graag, Miss Sidi," zei Dodo.

„Zul je dan weer de slang vasthouden?"

„Ja, heel graag, Miss Sidi!" zei Dodo nog eens. Toen ging hij tegen de muur van het huis gehurkt zitten wachten.

Tegen het middaguur had hij vier keer de slang vastgehouden en tweemaal de waterkan gevuld. Het meisje was zeer tevreden over hem.

„Zeg eens, hoe wil jij eigenlijk geld verdienen?" vroeg Sidi, toen de vierde auto in een stofwolk was verdwenen.

„Ik maak bij ons dikwijls het hek open en dicht en daar krijg ik dan dikwijls geld voor," vertelde Dodo.

Sidi keek hem medelijdend aan. „Maar daar bereik je niet veel mee, je moet ècht werk doen."

Dodo boorde eens met zijn teen in het zand.

„Dat zou niet gek zijn, maar wie wil mij nou hebben? Wij wonen veel te ver van de stad. Dáár krijgen kleine jongens wel wat te doen. En daar kun je ook . . .” Toen slikte Dodo de rest van de zin gauw in. Hij kon toch niet aan Sidi vertellen dat Tsjemieze het geheim kende hoe je aan geld kon komen, zonder ervoor te werken.

Sidi ging terug naar de winkel en Dodo ging weer op de volgende auto zitten wachten.

Het was erg warm in de zon en hij werd slaperig.

Hij moest wel in slaap gevallen zijn, want plotseling kromp hij van schrik in elkaar. Om de hoek van het huis had hij iemand vreselijk horen lachen. Tsjemieze! ging het door zijn hoofdje. Maar die was het helemaal niet.

Toen hoorde Dodo stemmen. Daar moesten twee mannen om de hoek staan. Voorzichtig kroop Dodo naderbij. Ja, nu had hij het toch goed gehoord! Weer noemden ze de naam „Tsjemieze”. Wat zouden ze over hem te zeggen hebben?

Dat wilde Dodo wel eens horen. Voorzichtig spioneerde hij tussen de takken van een struik.

„Nou ja, bewijzen kunnen ze niets, maar het was toch stom van hem meteen uit de stad te verdwijnen.”

„Hij zei dat hij ziek was,” zei de tweede stem met een sluw lachje, „maar ik vond het dom dat hij naar zijn oude baas is teruggegaan.”

„Waarom?” vond de eerste stem. „Daarmee wilde hij toch bewijzen dat hij onschuldig was? En intussen had hij dan de tijd het ding te laten verdwijnen.”

„Denk je dat Tsjemieze dat ding werkelijk gegapt heeft?” vroeg de tweede weer.

„Hmm,” zei de eerste, „ik zie hem er best voor aan. Wat hij doet, kan hem niet schelen; de hoofdzaak voor hem is geld en daar wil hij ook wel voor stelen.”

Dodo kreeg een warm gevoel in zijn buik. Dat was het dus. Gap-pen, gewoon maar wegnemen – en op die manier aan geld komen. Hij begon te hijgen. Foei, wat gemeen! En daar had Tsjemieze hem

voor nodig? Dodo huiverde ervan. De mannen praatten weer verder.

„Ik zou dat ding niet genomen hebben,” zei de eerste, „het is heel moeilijk te verkopen.”

„Was het dan zo kostbaar?”

„Nou, in ieder geval moeten er drie of vier diamanten aan de achterkant gezeten hebben. En bovendien zou het nog van goud zijn.”

„Hoe weet jij dat zo precies?”

„Nou,” zei de eerste weer, „het stond bij het politiebureau aangeslagen dat iemand het verloren had.”

„Dus de eigenaar zou het verloren hebben?” vroeg de tweede.

„Zo ziet het er tenminste naar uit, maar ik geloof dat Tsjemieze bij dat verliezen een beetje meegeholpen heeft. Hij zou al tweemaal verhoord zijn. Maar Tsjemieze is slim, hoor, heel slim!”

Daar toeterde weer een auto en Dodo moest zich naar de benzinepomp haasten.

Toen de auto getankt had, waren de beide mannen al weg en Dodo hurkte weer op zijn plaats bij de pomp.

Intussen had moeder zout, koffie en twee rollen getwijnd garen gekocht. Dat ging niet zo maar ineens. Tussen iedere aankoop moest eerst een uurtje gebabbeld worden. Dat is nu eenmaal de gewoonte, als vrouwen wat gaan kopen.

Dodo kruiste zijn armen boven zijn knie en legde daar zijn hoofd op. Nu begreep hij er niets meer van. Maar één ding was hem wel duidelijk geworden: Tsjemieze en het ding hoorden bij elkaar. Maar hoe?

Het was maar goed dat er geen auto aankwam. Dodo wilde niet gestoord worden. Hij moest nadenken en vond het dan ook erg vervelend dat hij plotseling de stem van zijn moeder hoorde.

„Dodo, Dodo, kom eens hier! Waar zit je toch?”

Langzaam stond Dodo op, trok zijn onderlip naar voren en slenterde naar de winkel.

„Dodo, kom nou, ik heb je iets gewichtigs te vertellen.” Moeder zag er echt opgewonden uit, maar Dodo haastte zich niet in het minst.

Toen zag hij Sidi naast zijn moeder staan en Sidi wuifde hem

vriendelijk toe. Nu begon hij iets harder te lopen, maar niet véél harder.

Moeder nam Dodo bij de hand en trok hem de winkel binnen. De dikke handelaar stond nog altijd achter de toonbank. Hij glimlachte vriendelijk tegen Dodo en Dodo vond die man direct aardig.

„Zo, dus jij bent die dreumes, die veel geld wil verdienen om later een auto te kunnen kopen?” vroeg de handelaar, terwijl hij over de toonbank leunde om hem eens goed op te nemen.

Dodo knikte. Met grote ogen keek hij de man aan, die alles van hem scheen te weten.

„Sidi heeft me al over je verteld,” vervolgde Mister Piper, want zo heette de winkelier. „Ze heeft me ook gezegd dat je een heleboel van auto's afweet.”

Van terzijde keek Dodo verlegen naar Sidi. Zou ze hem ook die geschiedenis van dat water en die benzine verteld hebben?

Maar Sidi gaf hem een vrolijk knipoogje en toen was hij helemaal niet bang meer.

„Zou je zin hebben bij me te blijven om bij de benzinepomp te helpen? Sidi moet nou weer naar school en de oude tuinman kan het alleen niet meer af. Hij zou heel goed een hulpje kunnen gebruiken.”

Dodo moest even slikken. „Moet ik . . . mag ik . . . met al die auto's en zo?”

Hij wist gewoon niet meer wat hij zeggen moest en keek radeloos naar zijn moeder.

Ze glimlachte tegen hem, maar Dodo merkte niet dat haar glimlach wel iets verdrietigs had. Een paar dagen geleden wilde ze haar kleine jongen nog niet naar school laten gaan en nu kreeg hij warempel al een baantje.

Ja, zo gaat dat soms in het leven!

„Als je wilt, kun je hier blijven,” zei ze tegen Dodo. „Mister Piper zegt dat je bij de tuinman kunt slapen, dat is een goede oude man. Hij zal je alles leren wat je van het tanken af moet weten, zegt Mister Piper. Ik weet niet wat hij daarmee bedoelt, maar dat zal wel in orde zijn.”

„Tanken is dat er rijwater in de auto komt. Dan moet je een slang vasthouden en die wordt dan helemaal koud.”

Dodo kon al heel dapper zijn nieuwe lesje opzeggen.

De winkelier moest eens flink lachen.

Moeder had geen idee wat dat allemaal te betekenen had. De handelaar had het benzinstation pas in laten richten en de laatste keer dat ze haar inkopen kwam doen, had ze er nog niets van gezien. Ze keek naar haar jongen en kon haast niet geloven dat hij al zoveel wist, waar zij niets van snapte.

„Nou,” lachte Mister Piper nog steeds, „hoe zit het, blijf je hier, of niet? Zaterdag mag je naar huis gaan, maar op maandagmorgen moet je weer hier zijn.”

„En het geld?” zei Dodo, hoewel hij die woorden er door zijn opwinding haast niet uit kon krijgen.

„Geld?” glimlachte Mister Piper vergenoegd. „Nou, jij wordt nog eens een flinke zakenman. Iedere zaterdag krijg je geld en dat mag je dan mee naar huis nemen. Vijf shilling krijg je. Je kunt inderdaad bij de tuinman slapen en eten krijg je hier.”

„Vijf shilling¹?” Dodo kon zijn oren haast niet geloven.

Hoeveel pence zouden dat wel zijn? En hoeveel tickies? Hoeveel lolly's kon je daar wel niet voor kopen?

Hij kon het gewoon niet bevatten. Voor een klein zwart jongetje was dat veel, héél veel geld.

„Als Kadani nou eens hier was,” zuchtte Dodo stilletjes voor zich heen. „Als ik hem dat allemaal eens kon vertellen.”

Maar Kadani was ver weg.

Moeder vond dat nu alles goed afgesproken en geregeld was. Ze was klaar met winkelen en nu wilde ze naar huis.

„Kom, Dodo, bedank Mister Piper nou maar; we moeten weg. Morgen kom je met je bundeltje hier.”

Ze maakte een diepe kniebuiging, waarbij ze haar vlakke hand op haar voorhoofd legde. Trouwhartig stak Dodo zijn kleine zwarte handje over de toonbank en Mister Piper greep er met zijn grote blanke hand naar.

¹ Eén shilling is twaalf pence, ongeveer zestig cent.

„Inkoos, mijn baas!” zei Dodo langzaam en plechtig. Toen holde hij achter zijn moeder aan, die de winkel al verlaten had. Overmoedig zwaaide hij naar Sidi, die vrolijk terugwuilde, voor ze naar de benzinepomp terugging.

Op bezoek bij Kadeni

Dodo was nu al drie weken bij het benzinestation en in die tijd had hij meer geleerd dan in zijn hele leven.

In de eerste plaats hadden ze hem bijgebracht niet meer bang te zijn voor allerlei dingen die de blanke mensen gebruiken. In de winkel had hij zelfs al eens goed kennis kunnen maken met een sigareaansteker. Voor auto's was hij in het geheel niet meer bevreesd. Hij vulde de tanks met benzine, deed de radiatoren vol water, pompte de banden op en had zelfs al eens olie ververst! De oude tuinman was zeer tevreden over zijn flinke hulpje en Mister Piper had veel plezier in het pientere jochie.

Dodo wist precies hoeveel auto's hij iedere dag geholpen had. Hij kon het weliswaar niet noteren, want schrijven had hij nog niet geleerd. Hij deed dat op een heel andere manier.

Onder wat oude rommel in het vuilnisvat had hij een gebroken bril gevonden. Het glas was nog heel en daar had hij dan ook genoeg aan. Als hij de zon erdoor liet schijnen kon hij daarmee hout laten schroeien. Hij zocht een lange stok op, haalde er voorzichtig de schors af en brandde er dan met het brilleglas cirkeltjes in, voor iedere auto één cirkeltje.

De eerste stok was al klaar.

Soms waren er vier cirkeltjes, soms vijf, ja, een keer zelfs zeven! Maar het kwam ook wel eens voor dat er maar drie auto's waren geweest.

Nu was Dodo bezig een stok voor Kadeni te versieren.

Fijn, dacht hij, toen hij weer een cirkeltje klaar had, dat zal er prachtig uitzien.

Toen zette hij de stok weer tegen de muur van het huis en ging naar de keuken.

Piamaria was bezig het middageten te koken en het rook er heerlijk. Hij maakte voor de kokkin een eerbiedige buiging, maar gaf

haar daarbij meteen een ondeugend knipoogje. Piamaria begon te lachen en gaf hem een groot stuk meloen.

„Inkoos, inkoos, maamaa,” lachte Dodo, en beet zo diep in het rode vlees van de vrucht, dat zelfs zijn oren niet meer te zien waren. Met een grote boog spooft hij de pitten in het rond, maar dat wilde Piamaria niet hebben.

„Wil je wel eens maken dat je hier weg komt, schooiertje. Je bent hier niet in de kraal. Je bent hier bij een blanke heer. Nou moet ik alles weer opvegen. Schiet op, kwajongen!”

Dodo sprong weg. Piamaria meende het niet zo erg, maar ze mopperde nu eenmaal graag. Dodo trok er zich niet veel van aan, maar hij spooft nu de pitten in het gras en niet op de stoep, want zo goed bij was hij wel, dat hij begreep dat het terras schoon moest blijven.

Mister Piper stond in de winkeldeur. Toen hij Dodo met het grote stuk meloen aan zag komen, gaf hij hem een wenk bij hem te komen.

Dodo hield op met smakken en bracht de hand met de schijf meloen op zijn rug.

„Nou, Dodo, hoe bevalt het je hier?”

„Goed, baas, heel goed, baas!” Dodo meende dat eerlijk, dat kon je wel aan hem zien.

„Wil je vanmiddag graag mee naar Oemtala? Ik ga er met de vrachtwagen heen.”

Dodo kende de kleine vrachtwagen van Mister Piper heel goed; hij had hem zelfs al eens een keer gewassen.

Voor die wagen was hij helemaal niet bang geweest, want hij zag er zo aardig en vriendelijk uit, vond Dodo.

Het was echter niet de autorit, waar hij nu het meest aan dacht. Had hij Mister Piper niet duidelijk „Oemtala” horen zeggen?

„Naar Oemtala?” vroeg Dodo, terwijl zijn ogen niet alleen groter, maar ook donkerder werden. Bijna had hij de laatste pit, die nog in zijn mond zat, ingeslikt.

„Ja, naar Oemtala,” bevestigde Mister Piper. „Je wilt toch ook eenmaal naar school gaan, neem ik aan, en die is in Oemtala en ik dacht dat je het wel leuk zou vinden daar eens rond te kijken.”

„Heel graag, baas, heel graag!” Dodo kon van opwinding haast niet praten. „Maar hoe moet dat dan met de benzinepomp?”

„Je bent een plichtsgetrouw kereltje en dat bevalt me. Vandaag doet de tuinman het wel alleen.”

Toen begon Dodo te hollen, gewoon maar hard weg te lopen.

Mister Piper keek hem hoofdschuddend na. „Wat kan dat ventje toch blij zijn!” mompelde hij, en ging de winkel binnen.

's Middags om één uur begon het. Dodo zat achterin op de open laadbak van het vrachtwagentje tussen zakken, vaten en kisten. De wagen hobbelde wel erg, maar Dodo vond de rit geweldig.

Ze kwamen ook door een hek, dat door een klein jongetje werd geopend. Mister Piper gooide iets naar buiten en Dodo kon zien hoe de kleine, stralend van plezier, bukte om het op te rapen.

Ja, ja, dacht Dodo. Het is heel aardig om hekkenjongen te zijn, maar pompbediende is toch heel wat beter.”

Tegen drie uur waren ze in Oemtala. Een grote straat voerde er midden doorheen. Aan één zijde stond het grote hotel, daarnaast het postkantoor en het gemeentehuis. De woonhuizen stonden hier en daar onder de bomen verscholen.

„Zo, Dodo, om zes uur moet je weer hier zijn,” zei Mister Piper, die voor het postkantoor had gestopt. „Tot zolang kun je in het stadje een beetje rondkijken.”

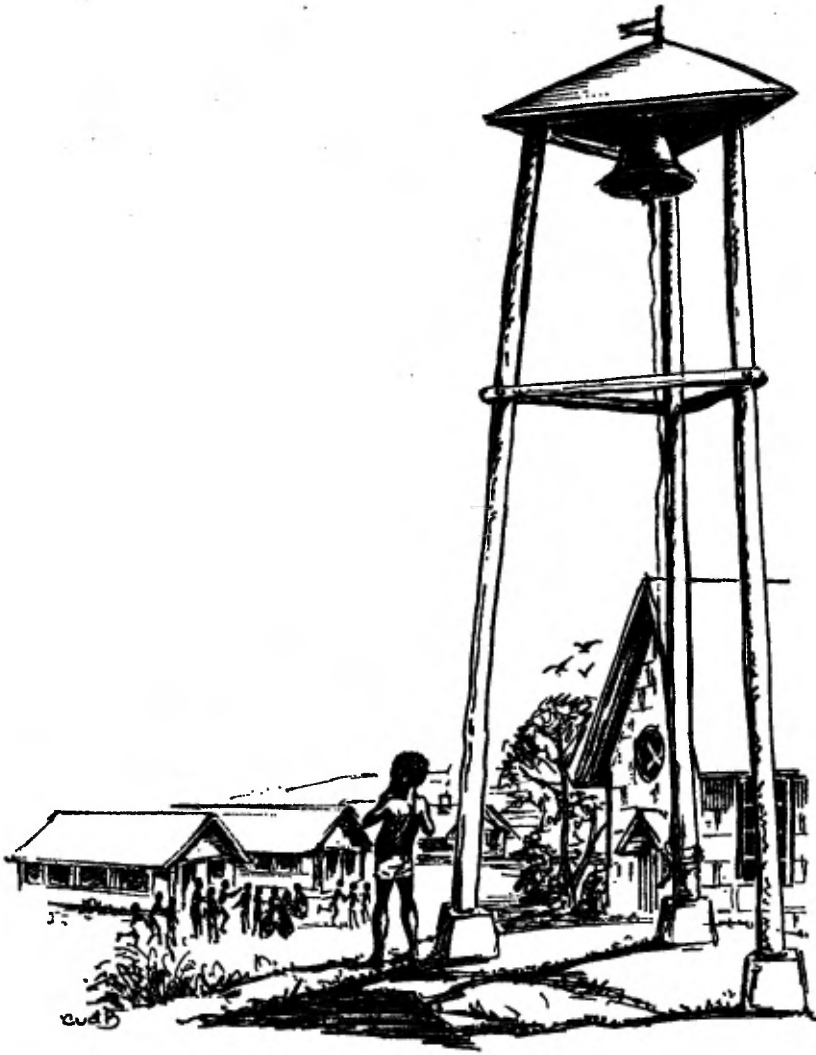
Dodo ging er meteen vandoor. Hij wilde naar de zendingspost, want daar was de school. Hij vroeg het op straat aan een kleine jongen.

„O, dat is niet ver. Er staat een klein wit kerkje, met daarnaast een klokkentoren, maar dat zijn alleen maar drie palen, waar een klok tussen hangt. Als je die straat uitloopt, kun je het dadelijk zien. Het staat op een kleine heuvel; je kunt het niet missen!”

Een beetje in de war liep Dodo de straat uit. Toen zag hij op een heuvel iets hoog in de lucht steken, met daarnaast een klein wit huis.

Daar moet het zijn, dacht hij, en ging erop af.

Juist; te midden van drie palen hing een kleine klok en achter die klokkentoren zag hij drie lange huizen, die op een rij stonden. Daar ergens moest Kadeni zijn. Maar waar . . . ?

Dodo ging naast de klokkentoren op de grond zitten wachten. Toen hoorde hij een schel geklingel en uit het eerste huis stroomden veel kinderen naar buiten. Ze hadden allemaal geruite broeken aan, maar... niemand had een wit hemd. Dodo schudde verwonderd zijn hoofd.

De kinderen holden naar een groot grasveld en bleven daar in

groepjes staan of liepen met zijn tweeën of drieën een beetje heen en weer. Dodo voelde zich erg eenzaam.

Plotseling stak hij twee vingers in zijn mond en floot! Vol verwachting keek hij naar de kinderen, maar er gebeurde niets.

Ik geloof vast dat Kadani nieuwe vriendjes heeft; van mij wil hij zeker niets meer weten, dacht hij, en voelde een eigenaardig verdriet in zijn borst.

Maar toen schudde hij energiek zijn hoofd.

Zo vlug vergeet men toch zijn vriend niet. Ik heb hem toch ook niet vergeten. Onze twee tickies liggen nog altijd onder de rode steen onder mijlpaal 17.

Nog eenmaal liet hij zijn fluitje horen. Toen zag hij dat één jongen uit een klein groepje bleef staan. Even later draaide de jongen zich zelfs om. Dodo's ogen begonnen van vreugde te stralen. Hij sprong op, floot nog eens en wuifde. Ja . . . de jongen keek in zijn richting. En toen . . ., werkelijk . . ., hij kwam hard aanlopen. Het was Kadani!

„Dodo, Dodo!” riep hij buiten adem, „ik heb je fluitje dadelijk herkend, maar hoe kom je zo hier?”

Dodo grinnikte van zijn ene naar zijn andere oor.

„Je hebt 't dus herkend?” vroeg hij.

„Maar Dodo!” zei Kadani verwijtend, „jouw fluitje zou ik op de maan nog herkend hebben, en jou ook.”

„De maan? Hoe kom jij op de maan?” vroeg Dodo.

„O, dat hebben we juist op school geleerd,” lachte Kadani.

Hij ging naast Dodo onder de klokkentoren zitten.

„Wij hebben nu pauze,” verklaarde hij trots, en gaf Dodo helemaal niet de kans om over het autotochtje te vertellen.

„Als de bel weer gaat, moet ik weer naar binnen. Dan moet ik schrijven. Kijk, mijn naam kan ik al schrijven.” Kadani maakte met een stokje eigenaardige tekens in het zand.

Dodo keek verbaasd toe.

„Wacht je hier op me?” vroeg Kadani, „ik moet nu direct terug, maar als de bel nog eens gaat, dan is het voor vandaag afgelopen. Ik heb je een heleboel te vertellen!”

„Ik ook,” zei Dodo, maar toen schoot hem ineens iets te binnen.

„Zeg, Kadeni . . .” hij bleef in zijn woorden steken.

„Ja, wat is er?”

„Zeg, hindert het niet, dat . . .?” Dodo werd er verlegen van.

„Wat is er dan?”

„Nou, dat ik geen geruite broek aan heb?” flapte hij er ineens uit.

„Welnee, je bent toch mijn vriend,” vond Kadeni.

Dodo wilde ook nog iets over het witte hemd zeggen, maar toen ging de bel en Kadeni vloog weg. Dodo bleef onder de klokkentoren zitten.

„Je bent mijn vriend, heeft hij gezegd,” fluisterde Dodo voor zich heen. Die pijn in zijn borst was ineens verdwenen.

Peinzend keek hij naar de tekens die Kadeni in het zand had geschilderd! Dat was dus schrijven! Of het moeilijk was om zo iets te leren? Dat zou Dodo straks wel eens vragen.

Na de laatste les kwam Kadeni meteen hard aanlopen. „Nu heb ik tot zes uur vrij,” kondigde hij blij aan. „Kom mee.”

„Wacht eens even,” zei Dodo, terwijl hij zijn vriendje tegenhield, „kun jij „auto” schrijven?”

Kadeni bukte zich en schreef naast zijn naam het woord „auto”. Betekent dat nou „auto”? vroeg Dodo zich af. Hij nam ook een stokje en probeerde de tekens na te maken.

Kadeni moest lachen, toen hij zag hoe Dodo zich uitsloofde. Maar toch kon je zien dat Dodo „auto” had geschreven.

De andere jongens kwamen er nieuwsgierig bij staan en keken een beetje geringschattend naar Dodo's schamele verschijning. Dat hinderde hem echter niet en Kadeni zei tegen iedereen die het horen wilde: „Dat is mijn vriend.”

Een van de grotere jongens maakte een spottende opmerking, maar Dodo sprong onmiddellijk op en zei met vlammende ogen: „Zeg jij maar niks. Ik werk bij een benzinstation en daar krijg ik veel geld voor!”

Kadeni blies tussen zijn tanden door, want dat was een grote verrassing voor hem.

De grote jongen trok een heel dom gezicht. „Wat doe jij?” wilde hij weten.

„Jazeker! Ik werk bij een benzinstation en daar heb ik veel met auto's te maken!” Dodo was er erg trots op.

„Kun je al zelf een auto maken?” vroeg Kadeni.

De andere jongens stonden nieuwsgierig te luisteren.

„Nou en òf,” pochte Dodo, maar voegde er vlug aan toe: „Tenminste bijna! Maar waarschijnlijk zal ik er toch liever een kopen,” beweerde hij met een gewichtig gezicht.

Toen trok hij Kadeni vlug met zich mee, want hij voelde zich niet meer helemaal op zijn gemak. Als de grote jongens nog wat meer over auto's gevraagd hadden, was die opschepperij gauw uitgekomen.

„Schrijf nog eens wat,” vroeg hij aan Kadeni, om op die manier weer op de school terug te komen.

Bereidwillig schreef Kadeni in het zand: „school”.

„Wat betekent dat?” wilde Dodo weten en hij was maar blij dat Kadeni niet verder naar de auto's vroeg.

„School!” antwoordde zijn vriend.

„School?” herhaalde Dodo, die nu wel een beetje bang geworden was. „Als je al zoveel weet, dan ben je beslist al net zo knap als . . . als . . .” Dodo dacht er eens even over na, wie nu wel het knapste was. „Als Oemfiswoeloe!” flapte hij eruit.

„Sst!” siste Kadeni, „je mag hier niet over de medicijnman praten, dat hebben ze niet graag.”

„Waarom niet?” vroeg Dodo geschrokken, terwijl hij zich omdraaide om te zien, of iemand hem soms gehoord had.

„Hier geloven ze niet dat medicijnmannen van alles kunnen en er zijn er veel die beweren dat wat medicijnmannen doen, slecht is.”

„Hoezo?” vroeg Dodo verder. „Geloven ze hier nergens aan, net zoals Tsjemieze dat in de stad geleerd heeft?”

„Nee, nee,” schudde Kadeni ongeduldig met zijn hoofd. „Kom maar mee, dan zal ik het je laten zien.” Hij pakte Dodo bij de hand en trok hem mee in de richting van het kleine kerkje. „Hierbinnen geloven wij aan de goede God, de Lieve Heer.”

„Mag je daar binnengaan?” vroeg Dodo verlegen.

„Ja, de deur staat altijd open. Kom maar, dan zal ik je laten zien hoe het er vanbinnen uitziet.”

Kadeni duwde de zware eiken deur open en Dodo volgde hem aarzelend.

De kerk zag er licht en vriendelijk uit. De vensters aan weerszijden reikten bijna tot aan het plafond. Ze hadden dikke gele ruiten. Het leek net of de zon naar binnen scheen. Tegenover de ingang stond een grote tafel van een donkere kostbare houtsoort en aan de muur hing een kruis.

Dodo wilde niet verder gaan, maar Kadeni voelde zich hier op zijn gemak.

„Je hoeft niet bang te zijn; hier in ieder geval niet. Kijk, daar vooraan, in de tweede rij banken, nee, daar niet, ginds, daar zit ik altijd. En dan heb ik ook mijn witte hemd aan. Dan is het zondag.”

„En wat doen jullie hier?” vroeg Dodo met een enigszins beklemd gevoel.

„We zingen hier liederen; ik ken ze nog niet allemaal, maar verschillende ervan kan ik al meezingen. En dan lezen de onderwijzers ons iets voor uit een heel bijzonder boek dat ze hebben en daarna vertellen ze ons over de Lieve Heer.”

„Wie is dat?”

„Dat is Hij die alles kan en alles gemaakt heeft.”

Dodo knikte: „Zoals bij ons de grote geest.”

„Ja, dat dacht ik eerst ook, maar het is toch anders.”

„Hoezo?” wilde Dodo wel eens weten.

„Ja, dat moet ik eerst nog leren,” zei Kadeni ontwijkend.

„En wat doen jullie nog meer?”

„Anders niet. Ja, toch! We bidden ook. En dan gaan we weer weg.”

„En verder niets meer?” vroeg Dodo onvermoeibaar verder.

Kadeni lachte. „Nee, verder niets meer. Wat zouden we nog verder moeten doen?”

„Slachten jullie hier geen kippen?” fluisterde Dodo.

Alles was zo nieuw voor hem en hij dacht aan hetgeen hij over die zonderlinge gebruiken van Oemfiswoeloe had gehoord.

Kadeni keek zijn vriendje bezorgd aan, maar nu lachte hij niet meer.

„Kom,” zei hij, en ze gingen weer naar buiten. Aan de deur keek Dodo nog eens om en zag het kruis.

Voorzichtig trok Kadeni de deur achter zich dicht. Toen ging hij voor Dodo staan en zei met een heel ernstig gezicht: „Nee, Dodo, hier gebeuren geen dingen zoals bij Oemfiswoeloe. Hier geloven we alleen maar aan de Lieve Heer.”

„En hierbuiten?” vroeg Dodo, terwijl hij met zijn arm een wijde boog beschreef.

Nu liet Kadeni even zijn hoofd hangen en keek toen Dodo wat verdrietig aan.

„Hierbuiten moeten we het ook doen, maar dat is niet zo gemakkelijk als daarbinnen.”

Nu gingen ze weer bij de klokkentoren in het gras zitten. Kadeni was blij eens iemand te hebben met wie hij over alles kon praten wat hem de laatste weken zo had beziggehouden.

„Kijk, Dodo, het zit zó. Daarbinnen vertelt men ons over de Lieve Heer, die ons werkelijk liefheeft, veel meer dan de grote geest. En Hij heeft ook een Zoon gehad, die vele jaren geleden naar de aarde gekomen is. Hij wilde dat we niets kwaads meer deden en toen is Hij aan het kruis gestorven en opdat we dat niet zullen vergeten, hangt dat kruis daar aan de muur. Nu hoeven we geen kippen meer te slachten; we moeten alleen maar aan de Zoon van God geloven.”

Dodo keek met grote ogen naar zijn kameraadje. Dat was te veel voor hem.

„En wat nog meer?” fluisterde hij.

„Je moet het je zo voorstellen, dat de Zoon niet echt dood is gebleven. Hij is nu ook in de hemel bij de Lieve Heer. En nu moeten wij aan Hem geloven.”

Dodo keek eens naar boven, naar de blauwe hemel. Verder was daar niets te zien.

Kadeni had zijn blik gevolgd en schudde langzaam zijn hoofd.

„Niet daarboven in de blauwe lucht,” zei hij. „God is overal.”

„Overal?” vroeg Dodo, die nu helemaal in de war was.

„Ja,” knikte Kadeni, „overal. Je kunt je niet voor Hem verstoppen. Hij ziet en hoort alles.”

„Dan is Hij veel groter dan de grote geest.”

„Natuurlijk,” knikte Kadeni opnieuw, „en daarom wil ik ook aan Hem geloven.”

„Hoe doe je dat?” wilde Dodo weten.

Kadeni moest eens even nadenken. Ja, hoe doe je dat nou? Dat kon hij niet uitleggen.

„We bidden!” zei hij ten slotte.

„Wat is bidden?” ging Dodo door met vragen.

„Moet je opletten,” zei Kadeni. „We doen onze ogen dicht en dan vouwen we zó onze handen en dan zeggen we: Bawo wetoe ozematsoelwini, malingcwaliswe lako. Maboefique oeboekoe mkani bako.”

„Vol verbazing had Dodo geluisterd en langzaam fluisterde hij na: „Bawo wetoe ozematsoelwini – Onze Vader die in de hemelen zijt, – uw naam worde geheiligd.”

Kadeni sprak verder. Daarna zei hij „Amen” en toen keek hij weer naar Dodo.

„Dat was mooi!” zei Dodo. Hij had zo’n feestelijk gevoel over zich gekregen.

Kadeni zuchtte eens diep. Hij was blij dat Dodo het zo mooi gevonden had. „Maar het gaat nog verder,” vertelde hij.

„Het „Onze Vader”?”

„Nee, het bidden.”

„Hoe dan?”

„Nou, dan kunnen we alles aan onze Vader zeggen wat we willen.”

„Doe jij dat ook?” vroeg Dodo.

Kadeni knikte voorzichtig. „Daarbinnen gaat het heel gemakkelijk. Daar doen we het allemaal. Maar hierbuiten, als je alleen bent, gaat het niet zo goed. Ik weet eigenlijk niet waarom. Misschien is het hier te druk en dan moet ik goed opletten, want dan denk ik dikwijls aan andere dingen en vergeet de Lieve Heer. Misschien doe ik het ook wel niet goed.”

„Hoezo?” vroeg Dodo weer.

Kadeni wreef even vlug met zijn handen over zijn gezicht. Maar

hij wilde toch al zijn moeilijkheden eens uitspreken. Eerst moest hij iedere keer even ophouden om adem te halen, maar al gauw ging het beter.

„Nou moet je eens luisteren, Dodo. Daarbinnen bidden we allemaal samen. We bedanken voor al het goede, voor het eten, voor de school en dat we gezond mochten blijven en allerlei andere dingen. En daarna mogen we vragen, alles wat we graag willen hebben, mogen we zeggen.”

„Ook lolly's?” vroeg Dodo er tussendoor.

„Och welnee!” antwoordde Kadani. „Zo iets natuurlijk niet. Bijvoorbeeld dat je vader bij zijn werk niet verongelukt en dat je moeder gezond blijft, zodat ze je 's zondags bezoeken kan. We vragen om regen, als het droog is, maar niet zoals Oemfiswoeloe dat doet. Heel eenvoudig vragen we dat.”

Dodo knikte. Dus alleen voor iets belangrijks, dat begreep hij wel. Maar Kadani was nog niet klaar. „Maar ik kan daarbinnen toch niet bij alle anderen voor Tsjemieze bidden.”

„Voor Tsjemieze?” vroeg Dodo verschrikt. „Wat heeft Tsjemieze daarmee te maken?”

Nu viel er een dikke traan in het zand. Kadani snoot zijn neus en ging toen dapper verder: „Ze hebben Tsjemieze gearresteerd.” Dodo bleef heel stil zitten. Hij hield zijn adem in en zijn hart begon hard te kloppen.

„Ze zeggen dat Tsjemieze gestolen heeft. Het was een ding om vuur mee te maken en het moet heel veel waard zijn, omdat er glassteentjes op zitten. Tsjemieze ging naar huis en toen kwam de politie naar hem zoeken, maar toen was hij alweer weg. In de stad hebben ze hem te pakken gekregen. Tsjemieze zegt dat hij het niet heeft. Maar hij kan ook niet zeggen, waar het is en daarom hebben ze hem gearresteerd, zodat hij er nog eens goed over na kan denken. En nu moet hij al gauw voor de rechter komen.”

Nu begon Kadani te huilen. Dodo zei nog altijd niets, maar in zijn hoofd liepen allerlei gedachten door elkaar . . .

Kadani vertelde verder: „Toen mijn maamaa zondag hier was, heeft ze me alles verteld. Als dat ding weer terecht is, komt Tsjemieze zeker weer vrij, denkt maamaa. Hoe dat precies zit, weet

ik niet, maar alles is veel eenvoudiger als dat ding er is. Tsjemieze kon zelf niets doen.”

Dodo staarde zijn vriend aan.

„En nu moet je eens horen, Dodo,” ging Kadani verder, „hierbuiten heb ik de Lieve Heer al dikwijls gebeden dat dat ding weer voor de dag komt. Maar hierbuiten doe ik het zeker niet goed en daarbinnen kan ik het niet.”

„Heb je de Lieve Heer gezegd dat Hij maken moet dat het ding er weer is?” vroeg Dodo heel langzaam.

Kadani knikte.

Toen zei Dodo eenvoudig: „Ik heb de sigareaansteker.”

Kadani knipperde met zijn ogen. Hij deed zijn mond open, maar er kwam geen geluid uit.

„Ik heb het op onze weg, achter de tweede weg, gevonden. Het lag niet ver van mijlsteen 17.”

„En, wa-wa-waar is het nu-nu?” stotterde Kadani opgewonden.

„Ik heb het nog. Ik heb het onder onze vriendschapssteen begraven.”

„Dodo,” Kadani’s stem beefde, „Dodo, is dat waar? Zeg eens heel gauw dat je niet liegt. Zeg het eens heel gauw!”

Dodo fronste zijn voorhoofd. Hoe kon Kadani nu denken dat zijn vriend tegen hem zou liegen?

„Ik lieg niet!” zei hij plechtig. „Het was op die dag dat het begon te regenen. Jij was toen al naar school. Toen kwam Tsjemieze op zijn fiets voorbijrijden. En toen hij weg was, vond ik het ding. Ik dacht dat het de woning van een vuurgeest was. Ik gooide het in de rivier en toen kwam er geen vuur meer uit. Nu weet ik dat het een sigareaansteker was, maar toen was ik er bang voor.”

Kadani sprong op.

„Dodo, je moet dat ding naar de stad brengen. Dat moet je zo vlug mogelijk doen. Je moet het bij de politie afgeven.”

„Naar de politie gaan?” Dodo was nu ook opgesprongen. „Ik ga niet naar de politie, ik wil niets met de politie te maken hebben.”

„Maar Dodo,” smeekte Kadani, „begrijp je dan niet dat je Tsjemieze moet redden? De Lieve Heer heeft me toch gehoord. Ik heb het niet gevonden, maar jij. En nu moet je het aangeven.”

„Maar ik heb het toch gevonden, voordat jij er iets over aan de Lieve Heer hebt verteld.” Dodo wilde niet naar de politie gaan. „Dat komt er niet op aan.” Kadeni was ineens erg levendig en druk geworden. Hij was nu helemaal zeker van zijn zaak. „De Lieve Heer kan alles, Hij kan ook horen, als we nog niets gezegd hebben, alleen weten we dat dan nog niet.”

Daar kon Dodo niets tegenin brengen. Een God die dat kon, moest wel heel veel macht hebben.

„En nu ga jij Tsjemieze redden!” zei Kadeni verheugd.

„Moet ik dat?” vroeg Dodo nog eens. Hij voelde zich bij die gedachte niet helemaal op zijn gemak.

„Als de Lieve Heer dat wil, moet je het ook doen. En als je dat doet, is Hij er blij om.”

Dodo was er echter niet zeker van dat God wilde dat hij naar de politie ging. En bovendien . . . „Ik geloof niet eens in God,” zei hij.

„O, maar dat móet je doen,” hield Kadeni vol. „Dat is het enige juiste, dat zeggen ze op school ook altijd. En hij verhoort het gebed ook, ook hierbuiten. Dat zie je toch, de sigareaansteker is er toch!”

„Ik zal er eens over denken,” zei Dodo.

Kadeni was teleurgesteld. Waarom deed Dodo niet wat hij van hem wilde? Het was toch heel eenvoudig.

Maar niet voor Dodo. De Lieve Heer, Tsjemieze, de politie . . . dat was hem een beetje te veel.

Kadeni keek alweer opgewekter.

„Denk er maar eens rustig over na,” zei hij, „dan zal ik nog eens tot Hem bidden, hierbuiten. Ik zal bidden dat jij dat ding afgeeft, zodat Tsjemieze weer vrij komt.”

„En als hij het nu eens tòch gestolen heeft?” bracht Dodo in het midden. „Als het bijvoorbeeld uit zijn zak gevallen is, voordat ik het vond? Wat dan?”

Daar schrok Kadeni van.

„Bedoel je . . . dat hij . . . dat hij het werkelijk . . .?”

„Dat weet ik niet; dat dacht ik alleen maar zo.”

„Maar als dat ding weer terecht is, dan is alles toch in orde, dan

moeten ze hem toch loslaten.”

„Ik maak het in orde, niet Tsjemieze,” zei Dodo geprikkeld.

„Och, Dodo,” zei Kadeni, die nu weer helemaal in de put zat, „het is allemaal zo moeilijk. Maar je geeft het ding toch af, is het niet? Dan komt alles weer goed. Doe je het?”

Dodo gaf geen antwoord. Met zijn hoofd op zij en zijn voorhoofd vol rimpels keek hij zijn vriend aan. Toen stak hij zijn hand naar hem uit, legde zijn andere hand op zijn borst, ging wijdbeens staan en vroeg: „Ben je mijn vriend?”

„Ik ben je vriend!” echode Kadeni, terwijl hij hem de hand gaf. „Ik ook!” bevestigde Dodo, en sloeg toen met zijn linkerhand hun handen weer uit elkaar.

„Hai, hai!” groette hij en holde de heuvel af.

Kadeni keek hem na. Toen draaide hij zich om, ging het kerkje binnen en knielde neer op de plaats, waar hij 's zondags zijn liederen zong.

„O, Lieve Heer en Uw Zoon Jezus, hierbinnen gaat het toch makkelijker,” bad hij. „U hebt toch de kinderen lief. Laat Dodo dat ding toch aangeven. U hebt gemaakt dat hij het gevonden heeft en wilt U nu ook maken dat hij de aansteker afgeeft? En ik zal ook buiten aan U geloven.”

Het was al donker, toen Mister Piper de laatste kist op de auto laadde. Hij gaf Dodo een deken. „Pak je maar goed in, want onder het rijden zal het wel koud worden.” Dodo gehoorzaamde. Hij legde zijn hoofd op een zak en staaarde naar de donkere hemel en de fonkelende sterren. De Lieve Heer, dacht hij, woont in de hemel en is toch overal. Toen zei hij langzaam: „Bawo wetoe oze-matsoelwini, malingcwaliswe lako,” en toen viel hij in slaap.

Bij de benzinepomp stond de oude tuinman te wachten. Voorzichtig tilde hij de slapende jongen van de auto, droeg hem naar de hut en legde hem op zijn matje.

Dodo doet zijn plicht

Dodo had slecht geslapen. Hij had gedroomd van een auto met grote vleugels, waarmee hij tot de sterren wilde vliegen. Maar achter in de bagageruimte lag de sigareaansteker, die Tsjemieze verloren had. Dodo droomde dat, iedere keer als ze bijna bij de sterren waren, de aansteker reusachtig groot en zwaar werd, zodat de auto telkens op de aarde terugviel.

Toen Dodo opstond, had hij pijn in zijn hoofd en de oude tuinman keek hem bezorgd aan.

„Wat is er, Dodo? Ben je niet goed?”

Maar Dodo schudde zijn hoofd.

„Mij mankeert niets,” zei hij, en probeerde te grinniken.

Maar dat mislukte jammerlijk. Het liefste was hij direct naar huis gegaan, maar dat ging natuurlijk niet. Gisteren was hij ook al niet bij de pomp geweest. Het was maar goed dat het vandaag vrijdag was; misschien liet Mister Piper hem nu al gaan.

De dag duurde erg lang voor Dodo. Hij vergat zelfs de cirkeltjes in de stok voor Kadeni te branden. Eindelijk werd het zes uur. Dodo maakte de pomp nog eens mooi schoon, vulde de waterkannen en stapelde de oliebusen in een keurige rij op elkaar. Toen ging hij naar Mister Piper in de winkel.

„Zo, Dodo, alweer een week gewerkt, hè?”

Dodo knikte.

„Mag ik vandaag al naar huis gaan?” vroeg hij.

„Nou,” vond Mister Piper, „is het daar niet een beetje te laat voor geworden? Het wordt al gauw donker.”

„De weg naar huis kan ik wel vinden,” zei Dodo, „maar ik wil morgen naar de stad en anders heb ik daar geen tijd genoeg voor.”

„Zo, zo, wil je weer naar de stad? Dat is je gisteren zeker goed bevallen?”

Dodo wist niet of hij nu ja of nee moest knikken.

„Ik moet iets heel belangrijks doen,” zei hij alleen maar.

„Nou, dat klinkt erg volwassen,” lachte Mister Piper. „Ik hoop dat

alles gaat, zoals je het graag wilt. Ga je misschien ander werk zoeken?"

„O nee, baas,” haastte Dodo zich te zeggen, „dat wil ik beslist niet!”

„Nou, goed dan,” zei Mister Piper, die wel gemerkt had dat Dodo verder niets meer wilde zeggen, „ga dan nu maar naar huis. Hier heb je je geld, maar maandag moet je op tijd weer hier zijn.”

„Jawel, baas. Dank u, baas!”

Dodo snoerde zijn bundeltje dicht en wandelde naar huis. Toen hij bij mijlsteen 17 kwam, brandden op de heuvels al de eerste kraalvuren. Hij vond de rode steen en begon voorzichtig te graven. Daar lag de aansteker nog precies, zoals hij hem drie weken geleden in het doekje had gewikkeld. Blank en levenloos lag het op zijn hand.

Zou ik nog eens op het knopje drukken? dacht hij. Maar hij deed het toch maar niet. Hij maakte zijn bundeltje open en stak het ding erin. Daarna legde hij de steen weer op het gat en keek naar de sterren.

Onze Vader in de hemel, had Kadeni hem geleerd. Hij vond het gemakkelijker zich voor te stellen dat de Lieve Heer boven bij de sterren was. Hoe iemand overal kon zijn, begreep hij niet.

„Grote Man, die Kadeni Lieve Heer noemt en die groter is dan onze grote geest, ik doe het niet, omdat ik aan U geloof, ik doe het, omdat Kadeni mijn vriend is.” Toen holde hij naar zijn hut.

Er brandde een groot vuur voor de hut en in de pot kookte het eten.

„Ik ben er, maamaa!” riep hij naar binnen.

„Wat? Nu al?” Zijn moeder was erg verbaasd, maar ook blij. „Kom Dodo, eet eerst eens wat. Je bent met donker thuisgekomen. Waarom heb je niet tot morgen gewacht?” Ze keek hem bezorgd aan, maar in het schijnsel van het vuur kon ze niet veel van zijn gezicht zien.

Dodo tastte flink toe. Niettegenstaande zijn zorgen om de aansteker smaakte het hem best.

„Maamaa, morgen wil ik naar de stad,” zei hij, toen hij de laatste bonen uit zijn bakje had geschraapt.

„Je wordt groot,” zei moeder alleen maar. Ze zei nooit veel, omdat ze bijna altijd alleen was.

„Wil je op je eentje gaan?”

„Ja, dat wil ik, ik heb iets belangrijks te doen.”

„Zo zo,” zei moeder, „is Mister Piper tevreden over je?”

Ze had eerst gedacht dat Mister Piper Dodo misschien ontslagen had. Maar nu dacht ze dat Dodo voor Mister Piper naar de stad moest om iets gewichtigs voor hem te doen. Ze was echt trots op haar jongen.

Dodo zei er niets over.

„Gisteren heeft Mister Piper me meegenomen naar Oemtala,” begon hij. „Daar heb ik Kadani gezien. Hij ziet er zo fijn uit, maa-
maa. Alle kinderen hebben geruite broeken aan. De hemden dragen ze 's zondags! Ze geloven in de goede God. Kadani is blij dat ik gauw kom. Ik ga toch al gauw naar school, hè maamaa? Zo gauw als er genoeg geld is?”

„Je wordt al groot, Dodo,” zei moeder weer, en toen gingen ze naar de hut om te slapen.

Dodo legde zijn bundeltje naast zijn hoofd en hield het in zijn slaap de hele nacht vast.

De volgende morgen ging hij op weg naar de stad. Moeder had zijn etensbakje met maïs en bonen ingepakt, zodat hij onderweg wat te eten zou hebben. Ook had ze hem nog een shilling meegegeven. Dodo voelde zich echt rijk, want moeder had hem gezegd dat hij die shilling helemaal voor zichzelf mocht uitgeven. Tegen één uur bereikte hij de stad. Hij was een beetje teleurgesteld. De hoofdstraat was weliswaar wat breder en langer dan die in Oemtala, maar verder was er weinig verschil met het stadje dat Dodo met Mister Piper bezocht had. Ook reden er in de straten lang niet zoveel auto's als hij na Tsjemiezes verhalen had gedacht. Het hotel had wel twee verdiepingen, maar verschilde overigens niet veel van de andere huizen!

Dodo wandelde door de hoofdstraat en voelde zich helemaal niet op zijn gemak. Zijn bundeltje hield hij goed vast. Hij zocht naar het uithangbord van de politie. Dat moest toch aan een van de huizen hangen.

„Daar is het!” Dodo’s hartje begon wat harder te kloppen. Langzaam liep hij naar het witte gebouw toe.

„Waar wil jij naar toe?” vroeg een scherpe stem, die uit een glazen kast, direct achter de deur, kwam.

„Naar de politie!” zei Dodo, en hield zijn bundeltje nog steviger vast.

„Het is zaterdag vandaag en dan is er niemand,” snauwde de stem uit de glazen kast.

Daar had Dodo niet aan gedacht.

„Maar ik moet naar de politie!”

Er kwam gelach uit de glazen kast.

„Jij denkt zeker dat de politie iedere zaterdag op zo’n kleine nikker wacht zoals jij!”

Dodo werd boos. Hij liet zich niet voor „nikker” uitschelden. „Ik moet iemand van de politie spreken, ik heb iets af te geven.”

„Aha, je hebt zeker iets gestolen en nu wil je het terugbrengen, omdat je het niet kunt verkopen?” Er kwam een hand uit de glazen kast. „Ja ja, dat kennen we,” zei de stem, „geef het maar gauw hier en verdwijn dan.”

Maar daar dacht Dodo niet aan! Eerst „nikker” zeggen, dan beweren dat hij gestolen had en dan ook nog de aansteker willen hebben, dat was te veel voor hem. Het liefste was hij hard weggelopen, maar toen schoot hem te binnen dat als ze hem dan te pakken zouden krijgen, het er nog veel erger voor hem uit zou zien. Dus bukte hij zich gauw en holde de vestibule binnen.

„Halt!” brulde de stem uit de glazen kast.

Dodo hoorde gestommel. „Hier blijven! Niemand mag hier binnenkomen!”

Dodo holde verder door een gang, die linksaf boog. Hij zag hele rijen deuren. Welke zou hij nu openmaken? Zat iemand hem achterna? Iemand uit die glazen kast? Dodo moest ineens weer aan geesten denken en zijn hart begon wild te kloppen.

Juist, daar had je het: er klonken voetstappen achter hem. Hij keek angstig om, maar kon nog niets zien. Hij rende verder, maar toen kwam hij aan het einde van de gang.

Plotseling lachte er iemand achter de laatste deur. Het klonk net

zo als wanneer Mister Piper in zijn winkel stond te lachen. Dodo draaide de knop van de deur om en schoot naar binnen.

„Kijk eens aan, wie komt dáár aan?” Het was de man die zojuist gelachen had. Hij had een politie-uniform aan en achter de schrijftafel zat er nog een met hetzelfde uniform. Dodo haalde diep adem en keek de beide mannen met grote ogen aan.

„Nou, Pikaninie,” zei de man achter de schrijftafel, „ben je verdwaald?” De stem klonk vriendelijk en Dodo moest even slikken.

„Die in die glazen kast heeft „nikker” tegen me gezegd,” flapte hij eruit. Hij begon bijna te huilen; het was ook allemaal zo moeilijk.

„En kom je daarom hier?” vroeg de ander.

Dodo schudde zijn hoofd.

„Nou, vertel dan eens wat er aan de hand is. Je komt toch niet zó maar bij de politie. Hoe heet je?”

„Ik . . . ik heb . . . iets gevonden,” stotterde Dodo.

„Zo zo!” zeiden de politieagenten.

Dodo knikte en greep in zijn bundeltje. „Dit!” zei hij en liet de twee verbaasde mannen de gouden aansteker zien.

„En dat heb jij gevonden?” zei de man achter de schrijftafel. Ze lachten nu niet meer.

„Waar?” vroeg de ander met een streng gezicht.

„Bij mijlsteen 17,” antwoordde Dodo, terwijl hij de twee mannen argeloos aankeek. Hij voelde zich erg opgelucht, nu hij het ding kwijt was.

De politieagent nam de aansteker van Dodo aan en draaide hem om.

„Drie briljanten, dat klopt!” zei hij tegen de ander.

„En vertel nou maar eens hoe dat met die aansteker zat,” zei de man achter de schrijftafel, terwijl hij een wit vel papier en een penhouder nam.

Dodo keek radeloos van de een naar de ander. Wat moest hij nou nog vertellen? Hij had het toch afgegeven. Waarom kon hij nu niet weggaan? Het was nog zo'n eind naar huis.

„Wanneer heb je dat ding gevonden?” vroeg de een weer.

„Een poosje geleden,” zei Dodo.

De ander begon te lachen. „Dat is niet erg precies gezegd.”

„Wat bedoel je met een „poosje geleden”?” zei de man achter de tafel geduldig.

Dodo dacht eens even na. „Toen Kadeni naar school ging,” zei hij toen voorzichtig.

„En wanneer was dat dan wel?” vroeg de man zuchtend verder.

„Een poosje geleden,” zei Dodo weer. Hoe kon hij nou weten hoeveel dagen dat was? Hij had de dagen nooit geteld. Pas toen hij bij de benzinepomp kwam, wist hij wanneer de week om was, want dan kreeg hij geld. Maar de aansteker had hij al vroeger gevonden.

„Van die lui krijg je geen verstandig woord te horen,” begon de ene politieagent te mopperen.

„Waar heb je hem dan gevonden?” ging de ander rustig verder.

„Bij mijlsteen 17. Bij het eerste hek naar de stad toe lag het naast een plas. Ik maak altijd het hek open en dicht om geld te krijgen.”

De twee mannen keken elkaar eens aan.

„Zo zo, dus je wilde geld hebben,” zei de ander met afgemeten stem. „En waar heb jij dan geld voor nodig, jochie?”

„Ik heb een geruite broek en een wit hemd nodig,” antwoordde Dodo argeloos.

„Waarom?” vroegen ze verder.

Dodo moest eens zuchten. Wat kunnen politieagenten toch domme vragen doen, dacht hij.

„Kadeni, dat is mijn vriend van de farm, die gaat al naar school en dat wil ik ook. Maar mijn vader is nog niet van de grote weg thuisgekomen. En daarom heb ik er geen geld voor. En nou wil ik het zelf verdienen, want het duurt mij te lang voordat vader thuiskomt.”

„En toen heb je dit ding hier gegapt om daar geld voor te krijgen, is 't niet?”

Verschrikt keek Dodo de grote man aan. Nu zei hij hetzelfde als de stem uit de glazen kast.

„Ik heb die aansteker bij het eerste hek naar de stad bij mijlsteen 17 gevonden,” zei Dodo met een bevend stemmetje.

„En waarom ben je er nu pas mee gekomen, terwijl het toch al een tijdje geleden is?”

„Ik wist niet dat men zo'n ding afgeven moest.”

„En wat nu?” vroeg de man achter de schrijftafel weer.

Dodo zweeg. Hij kon de politie toch niet over Kadeni en de Lieve Heer vertellen?

„Waar woon je eigenlijk?” vroeg de ander weer.

„In een kraal, niet ver van mijlsteen 17, kort bij de rivier,” zei Dodo langzaam. En toen vertelde hij vlug verder: „Maar alleen op zaterdag en zondag. De andere dagen werk ik bij Mister Piper.”

„Bij Mister Piper van het handelsstation?” werd er nu gevraagd. Ze schenen Mister Piper goed te kennen.

„Ja,” knikte Dodo, „ik werk voor Mister Piper. Ik sta aan de benzinepomp en daar krijg ik dan genoeg geld om een geruite broek en een wit hemd te kopen.” Dat laatste klonk heel trots, dat hadden de mannen van de politie wel gemerkt.

„Nou, als je bij Mister Piper werkt, dan ben je beslist wel een fatsoenlijk kereltje. Het is heel goed dat je die aansteker terug hebt gebracht. Overigens krijg je daarvoor ook een beloning.”

„Wat is dat?” vroeg Dodo verbaasd.

„Weet je dat niet?” vroeg de ander.

Dodo schudde zijn hoofd.

De ene politieman knikte de ander toe. „Dat schijnt wel in orde te zijn. In ieder geval is hij niet op een beloning uit,” zei hij, terwijl hij Dodo vriendelijk aankeek.

„De man die het ding verloren heeft, geeft je een beloning in geld, omdat je het gevonden hebt,” legde de man achter de schrijftafel uit. „En als je weer eens iets vindt, moet je het dadelijk hier brengen, begrepen?”

Dodo knikte. Hij hoorde alleen maar dat hij geld zou krijgen en dat vond hij zo gewichtig dat hij helemaal vergat naar Tsjemieze te informeren.

„De eigenaar van de aansteker zal wel bij Mister Piper komen en daar vindt hij je dan wel,” zei de andere man verder. „Je kunt nu wel gaan.”

„Maar er zit iemand in de glazen kast!”

Nu moesten de beide mannen hard lachen.

„Kom maar,” zei de ene, „ik breng je wel even buiten, anders verdwaal je hier nog.”

Trots liep Dodo met de politieagent langs de glazen kast, maar daar bleef nu alles rustig.

Het witte hemd

Toen Dodo het politiebureau verliet, joeg een hete wind het stof door de straten. Nu merkte hij pas dat hij een geweldige honger had. Hij ging aan de kant van de straat zitten om zijn koude middagmaal te nuttigen. Daarna liep hij door de hoofdstraat het stadje uit op weg naar huis.

Hier was de wind nog onaangenamer. Van de straat werden kleine scherpe steentjes opgejaagd. De blauwe bergen in de verte waren nu in een grijze nevel gehuld. Vermoeid en bleek stond de zon aan een hemel die zijn stralende blauwe kleur verloren had.

Dodo schoot maar langzaam op. Zijn benen voelden zwaar aan en het weer maakte hem onrustig. Het leek wel naar onweer te ruiken en daar was Dodo bang voor.

Hij probeerde wat harder te lopen, maar het ging niet.

„Ik zal eerst maar een beetje uitrusten,” zei hij tegen zichzelf, „dan kan ik daarna wat harder lopen, dan ben ik vlugger thuis.” Hij ging aan de kant van de weg onder een kromgegroeide boom zitten. Nu werd hij pas echt moe en hoe hij ook probeerde wakker te blijven, het was vergeefs. Zijn ogen vielen toe en hij sliep in.

Pas laat in de middag werd Dodo weer wakker. De hemel was nu betrokken en het begon bijna te schemeren. De wind was aangewakkerd.

Dodo begon op een drafje te lopen. Eerst ging het best, want hij had goed geslapen en voelde zich fris. In de verte begon nu de donder te rommelen. Dodo liep nog harder. Plotseling struikelde hij. Hij liet een kreet horen en dook op de weg ineen. Hij had zijn voet verzwikt en begon flink te schelden en te mopperen. Het waren niet bepaald fraaie woorden die hij liet horen, maar dat veranderde niets aan het feit dat zijn voet hem echt pijn deed.

Dodo kon alleen maar een beetje hinken en kwam heel langzaam vooruit. Toen hij aan een drinkplaats kwam, maakte hij zijn hoofd-

doek nat en wikkelde die om zijn voet. Toen ging het een poosje beter.

„En dat komt nu allemaal, omdat ik Tsjemieze wilde helpen,” mopperde hij voor zich heen. „Kadeni heeft het best, die zit nu op school, maar ik . . .”

Grijze wolken joegen langs de hemel. De eerste bliksemstraal flitste over de wijde vlakte, maar het regende nog altijd niet.

Nu moest ik eigenlijk een auto hebben, dacht Dodo.

Er reden ook auto's over de weg, maar wie lette er nu op een klein jongetje, dat moeizaam voortstropelde? Nu begonnen de eerste dikke druppels te vallen. Het was bijna helemaal donker en in tijd van een ogenblik was Dodo tot op zijn huid nat.

Meer bliksemstralen schoten langs de zwarte hemel.

Dodo sidderde van angst en kou. Hij greep naar het leren zakje om zijn hals, want daar zat de gelukstand van Oemfiswoeloe in. Er kwam een donderslag. Dodo hield zijn handen boven zijn hoofd gevouwen en hinkte verder.

„Maamaa, maamaa!” jammerde hij. „Moeten de voorouders dan altijd boos zijn? Kunnen ze dan nooit eens een kleine jongen helpen?!” Weer ratelde de donder. „Oemfiswoeloe, je kunt al mijn geld krijgen. Ik wil naar huis,” weeklaagde hij verder. Maar Oemfiswoeloe was ver weg en als je de hulp van een medicijnman nodig hebt, dan zit er niets anders op dan naar hem toe te gaan. Ook wilde Oemfiswoeloe eerst geld zien, anders deed hij toch niets.

Wanhopig hinkte Dodo verder; zijn voet begon te branden.

„Tsjemieze heeft immers gezegd dat Oemfiswoeloe niets kan. Wat heb ik dan eigenlijk aan hem?”

Er stooft een auto voorbij en Dodo kon op het laatste ogenblik nog op zij springen.

„Au!” snikte hij, terwijl hij zijn pijnlijke voet vasthield. Maar hij wilde toch ook niet blijven zitten. „Want dan krijgt de bliksem me te pakken. Och, waarom stopt er nu geen auto voor me.”

Voetje voor voetje hinkte hij langzaam verder.

„O, Lieve Heer,” snikte Dodo ineens hardop, „Lieve Heer . . .”

kunt U me horen? Niemand wil me hier helpen. Als U meer kunt dan de grote geest, helpt U mij dan."

Verschrikt bleef Dodo staan. Hij had hard geschreeuwd. Achter hem kwam het licht van twee koplampen.

Vermoeid wilde hij met zijn hand zwaaien, er waren er al zoveel doorgereden. Maar voordat hij zijn hand kon ophouden, knarsten de remmen.

Die heeft olie nodig, dacht Dodo direct.

Het was een kleine ouderwetse auto. Hij zag er niet bepaald indrukwekkend uit, maar het kwam Dodo voor dat hij nog nooit iets mooiers gezien had.

„Pikaninie, hoe kom ik naar het handelsstation?" vroeg een vrouwenstem achter het neergedraaide raampje. Dodo hinkte naar haar toe.

„Dat is nog een heel eind, alsmaar rechtuit tot een kruising. Tot zover moet u rijden." Dodo wees naar rechts. „Het is bij de grote blauwattelboom, daar woont Mister Piper."

„Ken je Mister Piper?" vroeg de stem verder.

„Ja," zei Dodo, „daar werk ik."

„En wil je daar nu nog naar toe?"

„Nee," zei Dodo, „ik wil alleen maar tot mijlsteen 17, daar woon ik, maar het gaat zo moeilijk met mijn voet, die doet zo'n pijn."

Weer ratelde er een donderslag. De bliksem spiegelde in Dodo's opengesperde ogen.

„Stap maar in, Pikaninie," zei de stem, en de deur van de auto ging even open. Dodo kroop op de achterzitting. Naast alle bagage was er niet veel plaats voor hem, maar hij vond zijn hoekje prachtig. Achter het stuur zat een dame met wit haar, die de eerste versnelling alweer inschakelde.

„Wat doe je met dit weer eigenlijk buiten, en dan zo ver van huis?" wilde ze weten.

„Ik moest naar de stad," zei Dodo alleen maar.

„Dan heb je geluk gehad dat ik je gezien heb."

Dodo zei niets. Hij wist dat het meer dan geluk was. Wie houdt er nu stil voor een klein jongetje op de weg?

„Ga je al naar school?" vroeg de dame verder.

„Nee,” zei Dodo, die nu ineens mededeelzamer werd, „ik moet eerst geld verdienen. Daarom werk ik bij Mister Piper. En dan koop ik een geruite broek en een wit hemd.”

„Hebben jullie die dan nodig?”

„Ja, daar gaan we dan mee naar school. Mijn vriend, Kadeni, die heeft alles al, die gaat er al naar toe.”

„Jammer,” zei de dame, „als ik kon zou ik je een wit hemd geven.”

„Een wit hemd . . . geven?” Dodo dacht dat hij het niet goed gehoord had. „Kan . . . dat . . . dan?”

De dame begon te lachen. „Natuurlijk kan dat, maar ik heb er geen bij me. Zo, hier is mijlsteen 17. Wil je er hier uit?”

Het regende niet meer. Hier en daar flitsten nog enkele bliksemstralen en in de verte rommelde het nog zachtjes.

Dodo kroop van de achterbank naar buiten.

„Inkoos, Missis,” zei hij, „en Missis, doet u het echt, als u het zou kunnen . . .?”

„Wat bedoel je, kleintje?”

„Mij een wit hemd geven?”

„Als ik kan, ja natuurlijk!”

„Missis, als u het niet kunt, dan zal de Lieve Heer het doen, die kan toch alles!”

De dame achter het stuur boog zich voorover en keek Dodo ernstig aan. „Zeker, de Lieve Heer kan ook maken dat jij een wit hemd krijgt. Hij kan alles.”

„Inkoos, dank u, Missis.” Toen schoot hem iets te binnen. Hij scharrelde in zijn bundeltje en haalde zijn shilling voor de dag.

„Missis moet hiervoor lolly's kopen, Mister Piper heeft hele mooie. Dit is mijn geld en ik wil het aan de lieve Missis geven.”

De dame begon te lachen, maar het was een vriendelijk lachje.

„Lolly's koop ik daar niet voor, maar ik dank je toch hartelijk. Die shilling zal mij altijd aan een lief klein jongetje doen denken en ik hoop dat de Lieve Heer voor een wit hemd zal zorgen.”

„Als Hij het belangrijk genoeg vindt!” zei Dodo, want dat had hij goed onthouden.

De dame knikte hem nog eens vriendelijk toe en toen reed de wagen verder.

„Lief klein jongetje, heeft ze gezegd,” herhaalde Dodo.

Aan de horizon ging de zon als een roodgouden bol onder.

„Bawo wetoe ozematsoelwini, malingewaliswe lako,” zei Dodo.

„Hij heeft me gehoord, ook hierbuiten, Kadeni,” jubelde hij luidkeels. „Hierbuiten luistert Hij ook.”

Dodo hinkte naar huis. Zijn moeder was al ongerust geworden.

„Mijn voet deed nog een beetje pijn, maar verder is alles goed gegaan,” vertelde Dodo, en toen verhaalde hij alles wat hij beleefd had.

De volgende maandag kon Dodo alweer goed lopen en precies op tijd kwam hij weer bij Mister Piper aan. De oude tuinman was blij en deed net, alsof Dodo heel lang weg was geweest.

Dodo was juist bezig voor Kadeni een nieuw cirkeltje in de stok te branden en had er geen erg in dat er van de weg een fietser kwam aanrijden. De fietser stapte voor de winkel af en ging naar Mister Piper. Even later riep Mister Piper: „Dodo, Dodo, kom eens gauw hier!”

Dodo legde de stok neer en ging ook de winkel binnen.

„Tsjemiezel!” zei hij, toen hij de fietser bij de toonbank zag staan.

„Ik kom van Mister Botha,” zei Tsjemieze plechtig, „en ik moest dit pakje aan Dodo geven.”

„Voor mij?” Dodo begreep er nog altijd niets van.

„Mister Botha was heel blij met de aansteker,” zei Tsjemieze.

Dodo's ogen werden steeds groter.

„Mister Botha was ook heel blij, omdat ik weer bij hem kan werken,” ging Tsjemieze verder, „en nu wil Mister Botha Dodo ook een groot plezier doen. En toen heb ik Mister Botha verteld van het grote verlangen van Dodo, omdat ik ook zo blij was dat de aansteker weer terechtgekomen is.”

„Wat . . . wat heb je hem gezegd, Tsjemieze?” Dodo's stem klonk helemaal hees. „Dat je de aansteker verloren had?”

„Ssst, ik doe het nooit weer. Mister Botha heeft het mij vergeven. Vergeet het maar. Hier, dat stuurt Mister Botha,” zei hij vlug. Dodo ging uitpakken.

„Een broek!” schreeuwde hij en vergat alles om zich heen, „een geruite broek . . . en . . . o, Tsjemieze, kijk eens . . . een wit hemd!”

„Dat heb ik Mister Botha ook gezegd,” zei Tsjemieze trots. Dodo hield het hemd met de toppen van zijn vingers omhoog en danste er de hele winkel mee rond.

Vol verbazing keek Mister Piper toe, maar toen trok hij een bezorgd gezicht. Nu zal ik mijn kleine benzinepompjochie wel gauw kwijtraken, dacht hij, maar hij zei niets.

Tsjemieze moest weer verder en Dodo wuifde hem nog lang na. Toen pakte hij het witte hemd op en huppelde ermee over de binnenplaats. Piamaria en ook de oude tuinman moesten het bewonderen.

Dodo was erg gelukkig. Plotseling bleef hij staan.

„De Lieve Heer vond het toch gewichtig genoeg,” zei hij langzaam. „Hij is overal en Hij luistert overal, ook buiten. En als ik eindelijk naar school ga, dan wil ik leren hoe je ook binnen aan Hem kunt geloven.”

